

TEMA BROJA

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

str. 7-10

Najstarija sastavnica osječkog Sveučilišta proslavila 60. obljetnicu

str. 5

POTPISAN SPORAZUM O SURADNJI PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKOG FAKULTETA OSIJEK I USTANOVE ZA ISTRAŽIVANJE I ŠIRENJE ZNANJA U PODRUČJU PREHRANE I ZDRAVLJA CEKOM 3LJ

str. 3

PREDSTAVLJAMO PROJEKTE MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
Projekti MZO-a u okviru programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“

str. 4

Razgovor dr. sc. Mirna Sabljarić, viša predavačica, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Osobama s invaliditetom pristupamo multidisciplinarno, kroz umjetnost i znanost

str. 15

Studenti drugih
sveučilišta kao gosti na
osječkom Sveučilištu

str. 16

1. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 28. listopada 2020. godine

POTVRDA IZBORA SVEUČILIŠNIH NASTAVNIKA U ZNANSTVENO-NASTAVNO ZVANJE REDOVITIH PROFESORA, 1. SJEDNICA SENATA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU ODRŽANA 28. LISTOPADA 2020.

● prof. dr. sc. Dubravka Pekanov Starčević izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja ekonomije na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Dubravka Pekanov Starčević

Potvrda izbora sveučilišne nastavnice Ekonomskog fakulteta u Osijeku u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice. Senat je potvrdio izbor redovite profesorice u prvom izboru kako slijedi:

● izv. prof. dr. sc. Dubravka Pekanov Starčević iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja ekonomija na Ekonomskom fakultetu u Osijeku (prvi izbor)

● Izmjene i dopune studijskog programa diplomskog sveučilišnog studija Poslovna ekonomija, smjer Logistički menadžment (do 20 %) na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

Na temelju pozitivnog mišljenja Povjerenstva za preddiplomske, diplomске i stručne studije Senat je donio Odluku o izmjenama i dopunama studijskog programa diplomskog sveučilišnog studija Poslovna ekonomija, smjer Logistički menadžment na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

● Izmjene i dopune Odluke o prihvaćanju elaborata diplomskog sveučilišnog studija Vizualni studij, kritika i teorija umjetnosti na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku

Senat je donio Odluku o prihvaćanju izmjena i dopuna Odluke o prihvaćanju Elaborata studijskog programa diplomskog sveučilišnog studija Vizualni studij, kritika i teorija umjetnosti za umjetnost i kulturu u Osijeku.

U tekstu Odluke o prihvaćanju Elaborata studijskog programa diplomskog sveučilišnog studija Vizualni studij, kritika i teorija umjetnosti na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku, koju je 20. srpnja 2020. godine donio Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, potrebno je promijeniti naziv studija tako da iza naziva „Vizualni studij, kritika i teorija umjetnosti“ treba dodati riječi „(dvostranični studij)“.

● Izmjene i dopune sveučilišnih izbornih kolegija u akademskoj 2020./2021. godini

Na temelju Odluke Senata donesena je Odluka o izmjeni i dopuni Popisa sveučilišnih izbornih kolegija na znanstveno-nastavnom i umjetničko-znanstvenoj sastavnici na temelju Odluke Senata od 24. lipnja 2020. Pod rednim brojem 18. uvrštava se Kineziološki fakultet i kolegij „Bioetika“. Nositelj je kolegija doc. dr. sc. Ivica Kelam.

● Ustroj poslijediplomskog specijalističkog studija Kardiopulmonalna rehabilitacija Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek sa sjedištem u Orahovici

Na temelju Izvješća Povjerenstva za poslijediplomske studije, doktorate i počasne doktorate Senat je donio Odluku o prihvaćanju Elaborata o studijskom programu poslijediplomskog specijalističkog studija Kardiopulmonalna rehabilitacija na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo sa sjedištem u Orahovici.

● Prijedlog Natječaja za upis na poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost

Na temelju prijedloga Sveučilišnog vijeća za poslijediplomski međusveučilišni interdisciplinarni studij Poduzetništvo i inovativnost, Senat je donio Odluku o raspisivanju Natječaja za upis 8. generacije međunarodnog poslijediplomskog međusveučilišnog interdisciplinarnog studija Poduzetništvo i inovativnost u akademskoj godini 2020./2021.

● Dodjela počasnog znanstveno-nastavnog zvanja profesor emeritus prof. dr. sc. Željku Turkalju, redovitom profesor u trajnom zvanju u mirovini Ekonomskog fakulteta u Osijeku i rektoru Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u mandatnom razdoblju 2013. – 2017. godine

Senat je donio Odluku o dodjeli počasnog znanstveno-nastavnog zvanja profesora emeritusa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof. dr. sc. Željku Turkalju, redovitom profesor u trajnom zvanju u mirovini Ekonomskog fakulteta u Osijeku i rektoru Sveučilišta Josipa Stro-

ssmayera u Osijeku u mandatnom razdoblju od 2013. do 2017. godine. Odborom članka 13. Pravilnika o dodjeli počasnog znanstvenog zvanja znanstvenik emeritus i znanstveno-nastavnog ili umjetničko-nastavnog zvanja profesor emeritus na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku određeno je da će svi rektori Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u mirovini uz njihovu suglasnost biti izabrani u počasno znanstveno-nastavno zvanje profesor emeritus.

● Ustroj znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2020./2021. godini

Na temelju prethodnog pozitivnog mišljenja Odbora za statutarne i pravna pitanja od 20. listopada 2020. godine, Senat je utvrdio da su dvije (2) znanstveno-nastavne sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo i Odjel za fiziku, primijenile Odluku Senata o ustrojbenim jedinicama od 25. rujna 2019. godine i postupile u skladu s Odlukom Senata od 30. rujna 2020. godine, te uskladile svoj ustroj u akademskoj 2020./2021. godini. Medicinski fakultet nije primijenio Odluku Senata o ustrojbenim jedinicama od 25. rujna 2019. godine niti je postupio u skladu s Odlukom Senata od 30. rujna 2020. godine, stoga se Medicinski fakultet obvezuje uskladiti svoj ustroj i ponovno dostaviti dokumentacije Odboru za statutarne i pravna pitanja radi provjere ispunjenosti uvjeta.

● Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika Odjela za kemiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Na temelju Mišljenja Odbora za statutarne i pravna pitanja od 20. listopada 2020. godine, Senat je donio Odluku o izmjenama i dopunama Pravilnika Odjela za kemiju koju je utvrdilo Vijeće Odjela za kemiju 20. listopada 2020. godine. Izmjene i dopune Pravilnika Odjela za kemiju odnose se na dodavanje znanstveno-nastavnog zvanja: redoviti profesor u trajnom zvanju.

● Odluka o davanju suglasnosti na Pravilnik o ustroju radnih mjesta Ekonomskog fakulteta u Osijeku

Na temelju prethodnog pozitivnog mišljenja Odbora za statutarne i pravna pitanja od 20. listopada 2020. godine, Senat je donio Odluku o davanju suglasnosti na Pravilnik o ustroju radnih mjesta Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji je na prijedlog Fakultetskog vijeća Ekonomskog fakulteta u Osijeku od 11. rujna 2020. godine donio dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku 22. rujna 2020. godine. Senat je utvrdio

da Pravilnik o ustroju radnih mjesta Ekonomskog fakulteta u Osijeku sadrži ustroj koji je utvrđen prema jedinstvenom modelu ustrojbenih jedinica i naziva položaja/radnih mjesta u funkcionalno integriranom sveučilištu te pregled s nazivima ustrojbenih jedinica i nazivima položaja/radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u skladu s Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova i prema nazivima uobičajenim za akademsku zajednicu i poslovima koji se obavljaju na Fakultetu.

● Odluka o davanju suglasnosti na Odluku o izmjenama i dopunama Pravilnika o ustroju radnih mjesta Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek

Sveučilišno izdavaštvo

● Na prijedlog Sveučilišnog odbora za izdavačku djelatnost, Senat je donio Odluku o prihvaćanju Izvješća o izdavačkoj djelatnosti u akademskoj godini 2019./2020. te odluke o davanju suglasnosti za tiskanje i izdavanje sveučilišnih udžbenika i znanstvenih knjiga kako slijedi:

● „Tehnologija animalne proizvodnje“, sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Đure Senčića, prof. dr. sc. Zvonka Antonovića, izv. prof. dr. sc. Josipa Novoselca, doc. dr. sc. Danijele Samac, doc. dr. sc. Ivane Prakaturo, doc. dr. sc. Tine Bobić i dr. sc. Željke Klir – Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek;

● „English Literature in Context, From Romanticism until the Late Twentieth Century“, sveučilišni udž-

benik autorice doc. dr. sc. Ljubice Matek – Filozofski fakultet Osijek;

● „Izvanbračna zajednica i pravna sigurnost“, znanstvena knjiga autorice doc. dr. sc. Nataše Lucić – Pravni fakultet Osijek;

● „Isprika u kaznenom pravu. Krajnja nužda i prekorčenje granica nužne obrane“, znanstvena knjiga autorice doc. dr. sc. Barbare Herceg Pakšić – Pravni fakultet Osijek;

● „Realna analiza“, sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Dragana Jukića – Odjel za matematiku.

● Razrješenje i imenovanje člana Povjerenstva za preddiplomske, diplomске i stručne studije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku izv. prof. art. Jasmina Pacek, univ. spec. art. therap., imenovana na temelju Odluke Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 25. listopada 2017. godine (KLASA: 602-04/17-08/14 URBROJ: 2158-60-01-17-1) za članicu Povjerenstva za preddiplomske, diplomске i stručne studije

● Razrješenje prof. dr. sc. Antuna Stoića dužnosti člana Savjeta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i pokretanje postupka kandidiranja i prikupljanja prijedloga kandidata za izbor jednog člana Sveučilišnog savjeta iz reda sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju Senat je donio Odluku o razrješenju prof. dr. sc. Antuna Stoića, redovitog profesora u trajnom zvanju Sveučilišta u Slavonском Brodu, izabranog i imenovanog Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od

5. lipnja 2018. godine dužnosti člana Sveučilišnog savjeta iz reda nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku zbog prestanka radnog statusa na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i prijelaza na Sveučilište u Slavonском Brodu. Istovremeno je Senat je donio Odluku o provedbi postupka kandidiranja i prikupljanja prijedloga kandidata za izbor jednog (1) člana Sveučilišnog savjeta iz reda sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju. Navedeni postupak započinj 29. listopada 2020. i traje do 30. studenoga 2020. Predlagatelji su stručna vijeća koja izabiru kandidata za člana Savjeta i do 4. prosinca 2020. godine dostavljaju svoje prijedloge Izbornom povjerenstvu. Uz prijedloge kandidata potrebno je dostaviti kratak životopis s opisom znanstvenog i stručnog rada te izjavu kandidata za prihvaćanje kandidature za člana Savjeta. Imenovano je Izorno povjerenstvo za provedbu postupka prikupljanja prijedloga kandidata za izbor jednog (1) člana Sveučilišnog savjeta iz reda sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom zvanju u sastavu kako slijedi: prof. dr. sc. Sonja Vila, prorektorica za znanost, tehnologije, projekte i međunarodnu suradnju, predsjednica, i članovi: prof. dr. sc. Jurislav Babić, dekan Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, te izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević, dekan Pravnog fakulteta Osijek.

● Pokretanje postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Senat je donio Odluku o provedbi postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i po-

moćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kojom se pobliže određuje postupak izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja. Osobe izabrane u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručno, tehničko i pomoćno osoblje predstavlja u Senatu jedan predstavnik ostalih zaposlenika. Predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručna zvanja te administrativno-stručnog i tehničkog osoblja imaju pravo birati svi nastavnici izabrani u nastavna zvanja (predavač, viši predavač, umjetnički suradnik, viši umjetnički suradnik, umjetnički savjetnik, lektor, viši lektor i profesor visoke škole) i odgovarajuća radna mjesta, svi suradnici izabrani u suradnička zvanja i odgovarajuća radna mjesta (asistent i poslijedoktorandi), osobe izabrane u stručna zvanja i odgovarajuća radna mjesta (stručni suradnici, viši stručni suradnici i stručni savjetnici) te sve administrativno-stručno i tehničko osoblje zaposleno u stalnom radnom odnosu na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama i rektoratu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Izbori se provode na biračkim mjestima koja su određena po sastavnicama i rektoratu Sveučilišta. U Odluci je naveden sastav biračkog tijela, odnosno popis birača koji su sastavnice obvezne dostaviti do 9. studenoga 2020. godine, a Izorno povjerenstvo utvrđuje popis birača do 16. studenoga 2020. godine. Zatim je utvrđen način predlaganja i utvrđivanja kandidata, a taj postupak završava 30. studenoga 2020. godine kada Izorno povjerenstvo sastavlja jedinstvenu listu kandidata za izbor jednog predstavnika ostalih zaposlenika te imenuje biračke odbore na sastavnicama i rektoratu Sveučilišta. Zatim je utvrđen sastav biračkih odbora koje imenuje Izorno povjerenstvo, oblik i izgled glasačkih listića i provedba izbora koji će se održati najkasnije do 8. prosinca, a najkasnije 14. prosinca Izorno povjerenstvo obvezno je dostaviti Izvješće Rektoratu Sveučilišta o provedenim izborima. Rektor je Sveučilišta obavezan od 21. prosinca savzeti sjednicu Senata na kojoj se potvrđuju rezultati izbora novog člana Senata iz reda ostalih zaposlenika. Senat je imenovao Izorno povjerenstvo za provedbu postupka izbora novog člana Senata, predstavnika ostalih zaposlenika iz reda osoba izabranih u nastavna, suradnička i stručnih zvanja te administrativno-stručnog, tehničkog i pomoćnog osoblja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u sastavu: prof. dr. sc. Drago Šubarić, prorektor za strategiju razvoja i financije, predsjednik, i članovi prof. dr. sc. Boris Crnković, dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. sc. Drago Žagar, dekan Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, prof. dr. sc. Aleksandar Včev, dekan Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, izv. prof. dr. sc. Ljiljana Krstin, pročelnica Odjela za biologiju.

● Davanje suglasnosti prof. dr. sc. Aleksandru Včevu, dekanu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, za potpisivanje ugovora o izvođenju radova I. faze rekonstrukcije Centra za prevenciju, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju kardiovaskularnih bolesnika u Orahovici

Na prijedlog Odbora za financijsko poslovanje i proračun od 19. listopada 2020., Senat je donio Odluku o davanju suglasnosti prof. dr. sc. Aleksandru Včevu, dekanu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, za potpisivanje Ugovora o izvođenju radova I. faze rekonstrukcije Centra za prevenciju, dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju kardiovaskularnih bolesnika u Orahovici ukupne vrijednosti 5.922.546,74 kuna s PDV-om.

Potpisan sporazum o suradnji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek i Ustanove za istraživanje i širenje znanja u području prehrane i zdravlja CEKOM 3LJ

ODRŽANA POČETNA KONFERENCIJA CEKOM 3LJ PROJEKTA KOJI BI TREBAO OSIGURATI INOVATIVNE PROIZVODE TEMELJENE NA SAMONIKLOM AROMATIČNOM BILJU

Stela JOKIĆ

U Trilju je 14. listopada 2020. održana početna konferencija projekta CEKOM 3LJ koji bi u konačnici trebao osigurati inovativne proizvode temeljene na samoniklom aromatičnom bilju. Projekt je financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz ograničeni poziv za dodjelu sredstava iz operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. Nositelj je projekta Ustanova CEKOM 3LJ sa sedam partnera. Vrijednost je projekta 73.691.265,40 kuna, a iznos je dodijeljene potpore

47.693.349,46 kuna. Na početku konferencije nazočne je pozdravio v. d. ravnatelj Ustanove CEKOM 3LJ Ivan Šušnjara koji je tom prigodom potpisao sporazum o suradnji s Prehrambeno-tehnološkim fakultetom Osijek (PTFOS). U ime PTFOS-a dokument je potpisao dekan prof. dr. sc. Jurislav Babić. Ključne aktivnosti i očekivani rezultati projekta razvoj je 15 novih inovativnih proizvoda u područjima farmaceutike, nutricionizma i funkcionalne hrane temeljenih na ljekovitom i aromatičnom bilju. Projektom će se ostvariti i sinergija s Galenskim laboratorijem u Dugopolju kao i sa siranom Puđa d. o. o. iz Čaporica.

U sklopu Početne konferencije održan je okrugli stol na temu Valorizacija ljekovitog i aromatičnog bilja Dalmatinske zagore na kojem su sudjelovali dr. sc. Tonka Ninčević s Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša, prof. dr. sc. Stela Jokić s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Igor Jerković s Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, dr. sc. Josip Gugić sa studija Mediteranske poljoprivrede u Splitu i dr. sc. Rozelindra Čož-Rakovac s Instituta Ruder Bošković. Uz navedene govornike, konferenciji su nazočili i mnogi važni uzvanici, a konferencija je završila posjetom RZ Čaporice i Ustanovi CEKOM 3LJ.

Dvoje znanstvenika Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek primilo priznanja Akademije tehničkih znanosti Hrvatske za 2019. godinu

PROF. DR. SC. STELA JOKIĆ I DOC. DR. SC. ANTE LONČARIĆ DOBITNICI PRESTIŽNIH NAGRADA

Ivana LAUŠ

Dvoje znanstvenika s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Stela Jokić i doc. dr. sc. Ante Lončarić, dobitnici su prestižnih nagrada Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) za 2019. godinu. Prof. dr. sc. Stela Jokić dobitnica je Godišnje nagrade „Rikard Podhorsky“ za vrijedno znanstveno i stručno dostignuće koje ima primjenu i koje je unaprijedilo suradnju s gospodarstvom te za istaknut doprinos radu Akademije, a doc. dr. sc. Ante Lončarić dobitnik je Godišnje nagrade mladom znanstveniku „Vera Jahnides“.

Dosadašnji istraživački rad prof. dr. sc. Stele Jokić najvećim je dijelom vezan uz istraživanje mehanizma prijenosa tvari tijekom procesa ekstrakcije, primjeni različitih matematičkih modela za opisivanje navedenih procesa te prijenos rezultata iz laboratorijskog u industrijsko mjerilo. Pravilnim odabirom procesnih parametara ekstrakcije mogu se dobiti visokovrijedni proizvo-

di iz različitih biljnih sirovina o čemu je prof. dr. sc. Stele Jokić posvetila posebno poglavlje u svojoj znanstveno-stručnoj knjizi „Ekstrakcija i ekstraktori biljnih sirovina“ kao i u priručniku „Prerađivač ljekovitog bilja“. Projektirala je i izradila prvo postrojenje za ekstrakciju superkritičnim CO₂ u Republici Hrvatskoj. Objavila je više od 160 znanstvenih radova (od čega je 100 a1 radova). Bila je voditeljicom deset znanstveno-istraživačkih/stručnih projekata od čega izdvajamo projekt

Primjena inovativnih tehnika ekstrakcije bioaktivnih komponenti iz nusproizvoda biljnoga podrijetla (HRZZ), Razvoj i uspostava interdisciplinarnog diplomskog studija „Biotehnologija“ na engleskom jeziku (ESF) te dva međunarodna bilateralna projekta sa Slovenijom i Srbijom. Sudjelovala je u osnivanju Znanstvenog centra izvrsnosti za Bioprospecting mora - BioProCro koji je ustrojen pri Institutu Ruder Bošković te je voditeljicom radnog paketa u ime PTFOS-a. U cilju znan-

stvenog usavršavanja boravila je nekoliko mjeseci na sljedećim institucijama: Technische Universität München-Institute for Food Process Engineering Freising-Weihenstephan u Njemačkoj, Tehnološki fakultet u Novom Sadu, Fakultet kemijske i prehrambene tehnologije u Bratislavi, Budapest University of Technology and Economics u Budimpešti, Graz University of Technology u Austriji, Biotehnički fakultet Ljubljana te Fakultet kemije i kemijske tehnologije u Mariboru. Petnaest

mjeseci radila je u SAD-u preko CCUSA programa „Work Experience USA“. Ima dobru suradnju s gospodarstvom o čemu svjedoče projekti s tvrtkama s kojima je sudjelovala u razvoju novih proizvoda. Osim s velikim tvrtkama poput Podravke d. d., surađuje i s manjim tvrtkama i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima u preradi ljekovitog i aromatičnog bilja te u analizama gotovih proizvoda. Za svoj dosadašnji rad dobila je više priznanja i nagrada.

Dosadašnji znanstveni i stručni rad doc. dr. sc. Ante Lončarića usmjeren je poglavito na ekstrakciju polifenola iz nusproizvoda prerade voća. Istraživanjima vezanim uz nove metode ekstrakcije bioaktivnih tvari poput visokonaponskog pražnjenja, pulsirajućeg električnog polja i raspršenjem matrice uzorka kroz čvrstu fazu daje doprinos konceptu cirkularne ekonomije i iskorištenju nusproizvoda nastalih u prehrambenoj industriji, poglavito u području prerade voća. Njegovo istraživanje, inače prvo takvo u Hrvatskoj, o ekstrakciji bioaktivnih tvari iz starih sorti jabuka metodom raspršenja matrice uzorka kroz čvrstu fazu pridonijelo je i očuvanju tradicionalnih sorti koje predstavljaju važan dio prirodne i kulturne baštine Republike Hrvatske. Član je Uredivačkog odbora međunarodnog časopisa „Hrana u zdravlju i bolesti“ i tehnički urednik časopisa „Croatian Journal of Food Science and Technology“. Znanstveno se usavršavao na Sveučilištu Bristol, Faculty of Science, Velika Britanija i Sveučilištu Santiago de Compostela, Faculty of Chemistry, Španjolska.

PREDSTAVLJAMO PROJEKTE MINISTARSTVA ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Projekti MZO-a u okviru programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“

Dragica STEINDL

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se pro-

vode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potpo-

ru temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa „Istraživački projekti“ i „Uspostavni istraživački projekti“. U tijeku smo predstavljanja projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja u okviru operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskoga fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fon-

da. Program „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ provodi se radi povećanja tržišno orijentiranih IRI aktivnosti podupiranjem suradničkih projekata znanstvenih organizacija i diseminacije rezultata u poslovni sektor u cilju rješavanja tržišnih nedostataka nastalih zbog nedostatnog ulaganja u istraživanje i razvoj te podizanja razine visokokvalitetnih istraživačko-razvojno-inovacijskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo dva projekta Ministarstva znanosti i obrazovanja u okviru operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“: „CroViZone - Prilagodba vinogradarskih zona RH klimatskim promjenama (K.K.05.1.1.02.0032)“ voditelja prof. dr. sc. Borisa Crnkovića (Ekonomski fakultet u Osijeku) u suradnji s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu, Agronomskim fakultetom

Zagreb i Prirodoslovno-matematičkim fakultetom Zagreb kao partnerskim institucijama) te „APPLERESIST - Genetska otpornost jabuke na toplinski i sušni stres uz formiranje preporučenog sortimenta za proizvodna područja kontinentalne Hrvatske (K.K.05.1.1.02.0029)“ voditelja izv. prof. dr. sc. Mate Drenjančevića (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek) u suradnji s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu).

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

APPLERESIST - Genetska otpornost jabuke na toplinski i sušni stres uz formiranje preporučenog sortimenta za proizvodna područja kontinentalne Hrvatske

Mato DRENJANČEVIĆ

● Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Europski fond za regionalni razvoj
Voditelj projekta: izv. prof. dr. sc. Mato Drenjančević
Nositelj projekta: Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Partnerska institucija na projektu: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
Ukupna vrijednost projekta: 3.486.962,71 kuna

Uvodnom konferencijom održanom 22. srpnja 2020. godine u prostorima Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek započela je provedba projekta „APPLERESIST - Genetska otpornost jabuke na toplinski i sušni stres uz formiranje preporučenog sortimenta za proizvodna područja kontinentalne Hrvatske“ (K.K.05.1.1.02.0029). Projekt u trajanju od 36 mjeseci financiran je sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u ukupnom iznosu 3.486.962,71 kuna. Nositelj je projekta Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek (FAZOS), a partner je Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH). Provedbom projekta želi se pridonijeti povećanju prilagodljivosti i smanjenju ranjivosti hrvatske poljoprivrede vezano uz utjecaj klimatskih promjena na proizvodnju jabuke kroz prijedlog sortimenta za proizvodna područja kontinentalne Hrvatske. Projektom se želi pozitivno utjecati na minimaliziranje šteta u poljoprivredi uvjetovanih klimatskim promjenama i iskorištavanje mogućih pozitivnih utjecaja klimatskih promjena. Posljednjih godina suša postaje glavni i najčešći uzrok niskih i nerentabilnih prinosa najvažnijih poljopri-

vrednih kultura u Hrvatskoj. Prema globalnim i lokalnim scenarijima klimatskih promjena u bližoj se budućnosti očekuju sve češće suše jačeg intenziteta, naglašeno na području jugoistočne Europe i Sredozemlja tijekom vegetacijskog razdoblja, uključujući područje RH, što će imati negativan utjecaj na održivost sustava poljoprivredne proizvodnje. Negativan utjecaj suše moguće je smanjiti putem navodnjavanja, gnojidbe kao i izborom boljih tala, ali je najučinkovitiji i najjeftiniji pristup razvoj sorti otpornih i na sušu i na ekstremnu temperaturu. Svjesni tih činjenica, uspješnim provođenjem projekta identificirat će se superiorna germplazma jabuke tolerantna na toplinski i sušni stres te će se svim zainteresiranim proizvođačima jabuka dati preporuka sortimenta jabuke za proizvodnju otpornog na sušni i toplinski

stres kao i bolesti te štetnike. U istraživanje će biti uključene 33 sorte jabuke, a fokus će biti postavljen na pokušajima FAZOS-a u Tenji i HAPIH-a u Donjoj Zelini. Pri izboru sorti u obzir su uzete potrebe tržišta RH, rasadničara, voćara te zanimljive novostvorene sorte na tržištu EU-a. U cilju utvrđivanja utjecaja agroekoloških uvjeta na rast i rodnost pojedine sorte vodilo se računa da se u postupak ispitivanja uključe sorte ranog, srednjeg i kasnog vremena dozrijevanja, sorte koje se izdvajaju svojim unutarnjim i vanjskim parametrima kvalitete ploda, koje su pogodna za uzgoj u sustavu integrirane i/ili ekološke proizvodnje kao i one sorte koje svojim proizvodnim obilježjima odgovaraju na trenutne probleme s kojima se susreću proizvođači u proizvodnji u odnosu na klimatske promjene. Osim ispitivanja morfoloških, pomoloških i gospodarskih svojstava te fenoloških faza razvoja jabuka, provest će se i molekularna analiza biljnog materijala kao nezamjenjivog alata u istraživanjima povezanim s identifikacijom mehanizama reakcije voćnih vrsta, posebice u sferi klimatskih promjena. U cilju boljeg poznavanja mogućih otpornosti pojedinih sorti na ekstremne uvjete okoline istražiti će se i opisati fiziološki i metabolički profil sorti jer fiziološka profilacija sorka daje odgovor o sintezi i odnosu specifičnih metabolita uključenih u mehanizme zaštite od stresa. Ključan alat diseminacije dobivenih rezultata bit će „Voditelj za preporučeni sortiment jabuke za proizvodna područja kontinentalne Hrvatske“. Projekt će omogućiti zapošljavanje jednog stručnog suradnika i jednog tehničara koji će se pridružiti interdisciplinarnom istraživačkom timu FAZOS-a i HAPIH-a.

EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU

CroViZone - Prilagodba vinogradarskih zona RH klimatskim promjenama

Domagoj KARAČIĆ

● Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
Voditelj projekta: prof. dr. sc. Boris Crnković
Ukupna vrijednost projekta: 3.526.279,42 kuna
Iznos sufinanciranja iz Europskog fonda: 2.938.845,58 kuna
Iznos financiranja iz Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost: 206.788,40 kuna
Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.
Prijavitelj projekta: Ekonomski fakultet u Osijeku
Partneri na projektu: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Agronomski fakultet Zagreb, Prirodoslovno-matematički fakultet Zagreb
Razdoblje provedbe projekta: od 1. svibnja 2020. do 1. svibnja 2023.

Vinogradarstvo u Republici Hrvatskoj predstavlja vrlo važnu poljoprivrednu granu, posebice ako se uzme u obzir da ono doprinosi afirmaciji ruralnih područja i promociji područja u kojima se proizvodi vino. Glavni je cilj u vinogradarstvu kvaliteta vina. Kvaliteta vina ovisi o tlu i njegovu gospodarenju te odabiru kvalitetnih sorti vinove loze. Kvaliteta grožđa ovisi o interakciji varijabli okoliša i modifikacijama sustava (klima, geologija, topografija, tlo i usjevi) nametnute tehnikama uzgoja vinara. Upravo poznavanje stvarne situacije s obzirom na vinogradarske površine, sortiment, starost nasada, klimatske i pedološke uvjete, potencijale vinogradarskih geografskih proizvodnih područja, određene statistike i strukture vinograda i poljoprivrednih gospodarstava kao i analizu ostalih važnih aspekata vinogradarstva, nužni su preduvjeti za daljnje unaprjeđenje i planiran razvoj tog sektora. Kao i u većini zemalja Sredozemlja, i u Hrvatskoj su u posljednjih 30-ak godina zabilježene značajne klimatske promjene u vidu porasta srednje godišnje temperature zraka i velike varijabilnosti u mjerenoj ekstremnoj oborini koje imaju veliki utjecaj

na vinogradarstvo. Osim toga, sve je prisutnija velika varijabilnost - od suša do velikih poplava pri čemu brojna klimatološka istraživanja pokazuju da će se ekstremne vrijednosti temperature i oborine iznad Europe intenzivirati u budućoj klimi. Promjena temperature uslijed klimatskih promjena utjecat će različito: na razvojne faze vinove loze u pojedinim vinorodnim područjima diljem Hrvatske te na različite sorte. Zbog sve češćih ekstremno toplih godina (srednje godišnje temperature zraka iznad 98 percentila) u 21. stoljeću, pretpostavka je da će se pomicati i područja pogodna za uzgoj vinove loze. Povećanje temperature zraka u vegetacijskom razdoblju omogućuje ranije dozrijevanje grožđa, a za očekivati je da će se u vinorodnim područjima Hrvatske u razmjerno bliskoj budućnosti mijenjati sortiment vinove loze. Osnovni cilj projekta usmjeren je povećanju prilagodljivosti i smanjivanju ranjivosti hrvatskog vinogradarstva u odnosu na utjecaj klimatskih promjena na proizvodnju grožđa i vina što će se odraziti i na potrebu za revizijom vinogradarskih zona u Hrvatskoj. Projektom se želi pozitivno utjecati na minimiziranje šteta u vinogradarstvu uvjetovanih klimatskim promjenama i iskorištavanje mogućih pozitivnih utjecaja klimatskih promjena. Opravdanost i društvena korist projekta važne su jer će se provedbom projekta omogućiti prilagodba vinogradarske proizvodnje klimatskim promjenama što je jedan od osnovnih preduvjeta za daljnji razvoj i jačanje konkurentnosti hrvatskih vinogradara i vinara. Nadalje, analizom osnovnih ekonomsko-financijskih pokazatelja u segmentu vinogradarstva i vinarstva oblikovat će se kvalitetnija baza podataka ekonomskih i gospodarskih aktivnosti koje će

imati važan utjecaj u kreiranju budućih strategija vinogradarstva i vina u Hrvatskoj. Ekonomski fakultet u Osijeku, kao nositelj projekta, s partnerima (Agronomski fakultet u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu) započeo je projekt Prilagodba vinogradarskih zona Republike Hrvatske klimatskim promjenama, skraćeno CroViZone, i održao početnu konferenciju projekta 2. listopada 2020. godine na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Javnosti je predstavljen cilj projekta, projektne aktivnosti i očekivani rezultati kao i ciljevi istraživanja te trenutno stanje u sektoru vinogradarstva i vinarstva u Hrvatskoj. Očekivani rezultati, koji bi se trebali ostvariti po realizaciji planiranih projektne aktivnosti, bit će predstavljeni na završnoj diseminaciji projekta. Projekt traje 36 mjeseci (1. 5. 2020. - 1. 5. 2023), a sufinanciran je sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija kroz natječaj Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama te sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Istraživački tim toga projekta sastavljen je od devet istraživača, a to su: Ekonomski fakultet u Osijeku (izv. prof. dr. sc. Domagoj Karačić i Marija Ilaš, mag. oec.), Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (dr. sc. Daniel Rašić, Robert Brkić, univ. spec. i Ivan Prša, dipl. ing.), Agronomski fakultet Zagreb (prof. dr. sc. Jasminka Karoglan Kontić, izv. prof. dr. sc. Darko Preiner i izv. prof. dr. sc. Marko Karoglan kao voditelj istraživačkog tima) te Prirodoslovno-matematički fakultet Zagreb (izv. prof. dr. sc. Maja Telišman Prtenjak).

Najstarija sastavnica osječkog Sveučilišta proslavila 60. obljetnicu

Krunoslav ZMAIĆ, Vlatka ROZMAN, Zvonko ANTUNOVIĆ, Daniel HAMAN, Maja NOVOSELEC, Marija GRGIĆ

Dana 18. listopada 1960. godine u Osijeku je osnovan Fakultet agrobiotehničkih znanosti, tada pod imenom Visoka poljoprivredna škola. U 60 godina svojega postojanja Fakultet je nekoliko puta promijenio ime, ali i mnoge adrese jer su tijekom Domovinskog rata, u jeku velikosrpske agresije, nove zgrade Fakulteta na Tenjskoj cesti uništene, a Fakultet je postao podstanar na nekoliko lokacija u gradu. Prošavši lokacije od Vinkovačke i Tenjske ceste pa sve do Tvrde, Fakultet je mijenjao boravišta sve dok u konačnici 2011. godine nije uselio u novu zgradu u Sveučilišnom kampusu. Šezdeset godina kasnije, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek u listopadu je proslavio vrijednu obljetnicu svojega rada i postojanja te su se od 19. do 26. listopada 2020. održale različite prigodne aktivnosti. Svečani tjedan započeo je internom sjednicom Fakultetskog vijeća 19. listopada na kojem je dekan prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić s prodekanima predstavio sve aktivnosti u protekloj godini svim zaposlenicima, ali i sažetak aktivnosti i rada Fakulteta u posljednjih 60 godina te je najuspješnijim studentima dodijelio Dekanovu nagradu.

U utorak, 20. listopada u 9 sati u Edukacijsko-promocijskom atriju Fakulteta održana je izložba „60 godina tradicije protkane izvrsnošću“ autora Daniela Hamana, gdje su gosti mogli vidjeti povijest Fakulteta u proteklih 60 godina, uz zanimljivosti iz studentskog života kao i sve velike uspjehe Fakulteta, ali i tužne događaje poput ratnih razaranja. Izložba je ostala otvorena za sve zainteresirane do kraja tjedna.

Nakon otvaranja izložbe, u 11 sati, proslava je nastavljena predstavljanjem monografije 60 godina Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek. Monografiju su predstavili dekan i glavni urednik prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić, prodekan te izvršni urednici prof. dr. sc. Zvonko Antunović, prof. dr. sc. Vlatka

Rozman i prof. dr. sc. Tihomir Florijančić. U ime recenzenata monografije nazočnima se obratila prof. dr. sc. dr. h. c. Gordana Kralik, profesor emeritus, bivša rektorica Sveučilišta. Monografija na 440 stranica opisuje razvoj Fakulteta u posljednjih 60 godina kroz mnoštvo detaljnih informacija i podataka te kvalitetnih fotografija. Započinje uvodnim riječima rektora prof. dr. sc. Vlade Guberca i dekana prof. dr. sc. Krunoslava Zmaića. Detaljno je opisana i slikovno prikazana bogata povijest Fakulteta, od osnutka u skromnim uvjetima i prostorima na Vinkovačkoj cesti u Osijeku, preko modernog uređenog i u Domovinskom ratu potpuno devastiranog prostora na Tenjskoj cesti u okvirima tadašnjeg Biotehničkog znanstveno-nastavnog centra, boravka u prognaništvu u zgradi Rektorata u Tvrđi do današnjeg velebnog zdanja na prostoru Sveučilišnog kampusu. Nakon povijesnog pregleda slijedi prikaz trenutnog ustrojstva i popis djelatnika te opisi pojedinih zavoda, pokušajista i drugih ustrojstvenih jedinica Fakulteta. Detaljno je opisana nastavna aktivnost sa svim planovima i programima nastave kao i znanstvenoistraživačka aktivnost te posljediplomski sveučilišni studiji od osnutka Fakulteta do današnjeg dana. Da je Fakultet bio aktivan i u inozemstvu, svjedoči poglavlje o međunarodnoj aktivnosti, a bogatstvo rada njegovih djelatnika u struci opisano je u poglavlju o suradnji s gospodarstvom. Prikazana je i bogata izda-

vačka djelatnost sa svim izdanjima od 1960. godine do danas. Fakultet se posebno diči svojim časopisom „Poljoprivreda“ koji je u novije vrijeme uključen u znanstvenu citatnu bazu WoS čime se smjestio u rang najkvalitetnijih znanstvenih časopisa. Opisani su simpoziji u (su)organizaciji Fakulteta, studentske aktivnosti, aktivnosti Alumni kluba, promocijske i ostale aktivnosti djelatnika Fakulteta. Ilustracijama su prikazana brojna priznanja i nagrade. Objavom biografija odano je priznanje zaslužnicima Fakulteta, odnosno djelatnicima koji su bili na različitim znanstvenim, stručnim i društvenim dužnostima te time doprinijeli njegovu ugledu. Naposljetku je dan popis umirovljenih djelatnika Fakulteta te popis svih bivših studenata koji su doktorirali, specijalizirali, magistrirali ili diplomirali do današnjega dana. Sljedeći dan, 21. listopada, bio je rezerviran za radionice i predavanja. U 10 sati održana je radionica „Karijerna akademija“ u organizaciji djelatnica Centra za kvalitete u sklopu koje su studenti imali priliku naučiti kako napisati životopis i motivacijsko pismo te kako se predstaviti poslodavcu. U okviru radionice „Pokreni se“ studentima je predstavljen način pisanja poslovnog plana te kako pokrenuti svoj posao i plasirati ga na tržište kroz 4P. Na radionici „Mali među velikima“ naši su se bivši studenti predstavili svojim OPG-ovima i prezentirali svoju uspješnu poslovnu priču. Studenti su predsta-

avili svoje komunikacijske vještine potencijalnim budućim poslodavcima na Speed datingu. Istoga dana u 11 sati u Edukacijsko-promocijskom atriju Fakulteta održan je treći Dan doktora. Dan doktorata organizira se zbog javnog prikazivanja rezultata istraživanja u sklopu obranjenih doktorskih disertacija tijekom prethodne akademske godine kao i preliminarnih rezultata istraživanja nakon pozitivno ocijenjenih tema doktorskih disertacija tijekom prethodne akademske godine. U sklopu programa Dana doktora Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek šest je doktora znanosti kratko predstavilo svoje obranjene doktorske disertacije u protekloj akademskoj godini te su održana i dva predavanja. Prilikom su se imali predstaviti i sami studenti doktorskog studija „Poljoprivredne znanosti“. Njih je deset posterima predstavilo svoje odobrene teme doktorske disertacije kroz preliminarne rezultate istraživanja. Glavni dan proslave bio je 22. listopada. Već je u 9 sati u Edukacijsko-promocijskom atriju Fakulteta postavljen i otvoren Student Wine fest, a u 10 sati održan je Dan karijera naslovljen „Budimo svoj pokretač“ ispred Ureda za potporu studentima i razvoj karijera kako bi se studenti Fakulteta upozнали s mogućim poslodavcima i doznali što im je potrebno da postanu konkurentniji na tržištu rada, ali i kako bi lakše odlučili čime se žele baviti po završet-

ku studiranja. Glavni događaj toga dana, ali i cijeloga tjedna bila je Svečana sjednica proslave 60 godina Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek na kojoj su dodijeljene plakete, povelje, priznanja i zahvalnice svim dosadašnjim dekanima Fakulteta, rektorima i prorektorima s Fakulteta, predstavnicima ministarstava, agencija, županija, gradova, biskupije te fakultetima, institutima, veleučilištima iz Hrvatske i inozemstva, stručnim društvima, tvrtkama kao i medijima s kojima fakultet ima dugogodišnju uspješnu suradnju. U svojem je govoru dekan prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić istaknuo da osjeća posebnu čast i odgovornost pogledati unatrag i odati počast svim dosadašnjim dekanima, profesorima, djelatnicima i studentima fakulteta. Naglasio je da je Fakultet mijenjao i svoju unutarnju organizaciju i ustrojstvo, prilagodio se tržištu rada i mijenjao studijske programe. Fakultet je odigrao i važnu ulogu u zaštiti digniteta struke i u konačnici bio lučonoša agronomске struke ne samo regionalno, nego i u cijeloj istočnoj Europi. Rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof. dr. sc. Vlado Guberac podsjetio je da je gotovo cijeli svoj radni vijek proveo na Fakultetu te je, govoreći o Fakultetu, istaknuo da nije lako biti prvi i najstariji, no da je ujedno to i jako lijepo biti. Podsjetio je da je istok Hrvatske središte poljoprivredne proizvodnje kojem upravo Fakultet agrobio-

tehničkih znanosti Osijek daje velik doprinos. Po završetku Svečane sjednice i prigodnog domjenka okupljeni uzvanici imali su priliku uživati u koncertu grupe „Dalmatino“ koji se održavao ispred glavnog ulaza Fakulteta. Uz koncert sudionici su mogli kušati i vina Student Wine festa te ostale delicije koje su bile na raspolaganju studentima, ali i svim gostima proslave.

U petak, 23. listopada ispred zgrade Fakulteta održan je 3. Sajam obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u organizaciji Fakulteta agrobiotehničkih znanosti te u suradnji sa Studentskim zborom FAZOS-a i Alumni udrugom bivših studenata i prijatelja Fakulteta. Na sajmu su sudjelovali sadašnji i bivši studenti Fakulteta koji su svoja znanja o poljoprivrednoj proizvodnji stjecali upravo na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek. Na 35 štandova posjetitelji su mogli kupiti mnoštvo različitih poljoprivrednih proizvoda, ali i degustirati pojedina jela ili pića. Za trajanja sajma održano je i natjecanje u ručnom runjenju kuruza. Održan sajam bio je humanitarnog karaktera jer su svi mogli donirati nešto od kupljenih proizvoda za humanitarnu udrugu Rijeka ljubavi. Iako se sajmom završio svečani tjedan, već u ponedjeljak, 26. listopada direktor tvrtke Jerković d. o. o. Alojzije Jerković predao je dekanu Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek prof. dr. sc. Krunoslavu Zmaiću traktor CLAAS 550 ARION na korištenje za znanstveno-istraživački i stručni rad na fakultetskim pokušajima. Traktor raspolaže sa 165 konjskih snaga i cijena istovjetnog novog modela kreće se oko 120 000 eura. Tvrtka Jerković d. o. o. s Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Osijek ima dugogodišnju suradnju, a traktor će biti na korištenju Fakultetu dok tvrtka Jerković d. o. o. ne dobije novi i moderniji model kada će ga ponovno dati na korištenje Fakultetu, a stariji model povući. Novi će se traktor koristiti u kontekstu precizne poljoprivrede te će se pokušati otkriti kako se tako sofisticirana tehnologija može i treba primjenjivati te kako može utjecati na pojedine poljoprivredne proizvodnje po pitanju povećanja prinosa, ali i smanjenja troškova.

DIES FACULTATIS 2020. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu

Matea MILIČIĆ

Dana 6. studenoga 2020. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu održana je svečana proslava Dana Fakulteta. To je 215. godina postojanja tog učilišta te 16. u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Proslava je započela svečanom misom u đakovačkoj katedrali koju je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro Hranić u koncelecijaciji s pomoćnim biskupom Ivanom Čurićem te fakultetskim profesorima. U svojoj homiliji, koju je temeljio na paraboli o nepravednom upravitelju, uputio je lukavost i dosjetljivost kojom se služe sinovi ovog svijeta. Tu je snažljivost potrebno izokrenuti i ne koristi u loše svrhe kako bi se postigli sebični ciljevi, već kao sredstvo za postizanje dobrote, milosrđa i ljubavi za one u socijalnoj potrebi, pozivajući nas na naslje-

dovanje evanđelja kroz isticanje triju bitnih stvari: domišljatosti u ljubavi, kreativnosti u dobru te većoj dozi samokritičnosti. Proslava je nastavljena u dvorani biskupa Antuna Mandića na KBF-u akademijom, promocijom diplomata i uručjenjem nagrada za postignuća u akademskoj godini 2019./2020. Nakon što je mješoviti zbor, pod vodstvom maestra Ivana Andrića, izveo himnu, dekan Fakulteta izv. prof. dr. sc. Vladimir Dugalić pozdravio je sve prisutne među kojima su bili mons. Đuro Hranić, veliki kancelar Fakulteta, rektor Sveučilišta prof. dr. sc. Vlado Guberac, prof. dr. sc. Loreta Farkaš, prorektorica za nastavu i studente, pomoćni biskup mr. sc. Ivan Čurić, doc. dr. sc. Antun Japundžić, voditelj Studentskog dekana je dao kratak osvrt na prošlu akademsku godinu te najavio reakreditaciju i Teologijadu kao dvije velike stvari koje se očekuju u ovoj akademskoj godini kao i pokretanje novih studijskih pro-

grama, zahvaljujući inicijativama prodekanice za nastavu i studente izv. prof. dr. sc. Suzani Vuletić. Osvrnuvši se na proteklo razdoblje pandemije virusa Covid-19, naglasio je da se nitko ne spašava sam i da treba poticati na solidarnost u dobru. U tom su vremenu ljudi postali svjesni važnosti, ali i granica znanosti te je pozvao na propitivanje ljestvice vrijednosti kao i na razmišljanje o budu-

nosti. Rektor Sveučilišta prof. dr. sc. Vlado Guberac također je pozdravio sve prisutne i izrazio zahvalnost na pozivu. Upravo zahvaljujući svećenicima, obrazovanje je bilo moguće u istočnoj Hrvatskoj jer su ga oni pokrenuli prije više od 300 godina. Zbog toga je taj Fakultet jedna od važnijih sastavnica Sveučilišta kojoj je rektor izrazio punu potporu i pomoć u daljnjem razvoju i pokretanju novih studijskih programa. Naglasio je da su i gore pandemije prošle, pa će i ova. Za kraj je čestitao diplomantima i rekao da je diploma samo ključ koji otvara vrata dalje u znanstvenom, ali i osobnom životu. Nakon uvodnih govora, novakrije samostana Sv. križa u Đakovu na gitari i flauti izvele su Bachov Menuet te je uslijedio svečani čin promocije 25 magistri i magistara teologije. Povjerenstvo za nagrađivanje KBF-a za proteklu akademsku godinu odlučilo je dodijeli-

ti Dekanovu nagradu za najbolji uspjeh u studiju sljedećim studenticama i studentima: Luciji Tica (4,81), Kseniji Gačarić (4,5), Vladimiru Sabi (4,83), Florijanu Zagorščaku (4,77) i Brunu Dikliću (4,98.) Nagradu za najbolji diplomski rad dobila je Ivana Žavcar, a rad je naslovljen „Poslanje katoličkih udruga: između stvarnosti i očekivanja. Prikaz djelovanja katoličkih udruga s područja Đakovačko-osječke (nad)biskupije“, napisan pod mentorskim vodstvom izv. prof. dr. sc. Vladimira Dugalića. Dodijeljene su i zahvalnice nenastavnom osoblju za izuzetno zalaganje, voditeljici Ureda za pravne i opće poslove Danijeli Išasegi Drenjančević te spremnicima Đurđici Bjelobrk i Ivi Vrtarić. Zahvalnicu Fakulteta dobio je umirovljeni profesor dr. sc. Slavko Platz, povodom 85. rođendana. Proslava je završila studentskom himnom Gaudeamus igitur koju je izveo mješoviti zbor sa svim uzvanicima.

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI I UMJETNIČKI SIMPOZIJ O PEDAGOGIJI U UMJETNOSTI

Inovativne metode poučavanja u umjetničkom području

Anja PAPA

Organizaciji Akademije za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održan je 23. i 24. listopada 2020. u Osijeku 3. Međunarodni znanstveni i umjetnički simpozij o pedagogiji u umjetnosti na temu Inovativne metode poučavanja u umjetničkom području. Suorganizator skupa bio je Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku, a partneri u organizaciji ugledne hrvatske i strane visokoobrazovne umjetničke institucije: Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Akademija primijenjene umjetnosti Sveučilišta u Rijeci, University of Jordan, Faculty of Arts and Design in Amman iz Jordana, Southeast Missouri State University iz Sjedinjenih Američkih Država te Agencija za odgoj i obrazovanje. Simpozij je 2014. godine pokrenula izv. prof. art. dr. sc. Antoaneta Radočaj-Jerković radi poticanja umjetnika i znanstvenika koji pedagoški djeluju u različitim područjima umjetničkog i odgojno-obrazovnog rada na nova istraživanja, uspostavljajući nove oblike suradnje, a što je danas, šest godina nakon prvog održanog Simpozija, rezultiralo afirmacijom umjetničkih pedagoških kao važnih interdisciplinarnih disciplina. Zahvaljujući profesoričinj viziji, Međunarodni znanstveni i umjetnički simpozij o pedagogiji u umjetnosti postao je nezaobilazno mjesto za razmjenu konstruktivnih ideja o mogućnostima unaprjeđenja umjetničkog obrazovanja u širem kontekstu.

U prilog tvrdnji o važnosti toga Simpozija govori i činjenica da je za sudjelovanje pristiglo čak 145 prijava umjetnika, znanstvenika i stručnjaka iz nastave iz Republike Hrvatske i inozemstva, i to s čak triju kontinenata. Osobito velik broj izlagača te velika posjećenost simpozija motivirani su vrlo aktualnom općom temom simpozija, ali i prilikom da se izlaganja održe i prate u hibridnoj formi (uživo i na virtualnoj ZOOM platformi). Posebna tematska područja simpozija uključivala su inovativne metode poučavanja u glazbenoj umjetnosti, u vizualnim i medijskim umjetnostima, u kazališnoj i filmskoj umjetnosti, u plesnoj umjetnosti, virtualno poučavanje umjetničkog obrazovanja uporabom naprednih tehnologija, umjetničko obrazovanje i ranjive te podzastupljene skupine učenika i studenata kao i inovativnost u poučavanju kulture.

Na simpoziju su bila zastupljena sljedeća umjetnička područja: glazbena umjetnost, vizualna umjetnost, plesna umjetnost, dramska kao i interdisciplinarno područje u okviru kojih je izlagalo 63 izlagača, održana je virtualna poster-sekcija na mrežnoj stranici Akademije i šest virtualnih radionica.

Kao važne dodatne progra-

me Simpozija valja istaknuti konferenciju u konferenciji - studentsku konferenciju SinArt koja je organizirana u suradnji s Akademijom likovne umjetnosti i Hrvatskim udruženjem za obrazovna istraživanja, virtualnom studentskom galerijom te Kulturfluxom, internetskim portalom studenata povijesti umjetnosti posvećenom vizualnoj umjetnosti i kulturi, u sklopu koje je 18 mladih vizualnih umjetnika s akademija iz Osijeka i Zagreba predstavilo svoja umjetnička istraživanja. Također, u sklopu Simpozija održan je Healing Project - infodan. Program je uključivao predstavljanje Erasmus+ projekta Healing - developing a Multidisciplinary diploma on Art Therapy in Health Education u kojem je Akademija jedan od partnera. Projekt je predstavila mr. sc. Antonija Matić, voditeljica Ureda za znanost/umjetnost, programe, projekte EU-a i međuinstitucijsku suradnju Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Simpozij su nadahnutim riječima otvorili preokret za umjetnost, kulturu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku red. prof. dr. art. Robert Raponja, dekanica Akademije za umjetnost i kulturu prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić i predsjednica Organizacijskog odbora izv. prof. art. dr. sc. Antoaneta Radočaj-Jerković.

Prvog dana simpozija održana su plenarna izlaganja čiji se prijenos pratio iz svečane Aule Rektorata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Red. prof. dr. art. Robert Raponja održao je plenarno predavanje na temu Značaj vođenja dnevnika opažanja u poučavanju i razumijevanju glume kao organske, autentične i izvorne umjetnosti. U svojem je predavanju red. prof. dr. art. Robert Raponja govorio o iskustvima sa studentima pri početnom radu na studiju glume naglašavajući da su studenti najčešće motivirani zanesenošću i divljenjem prema umjetnosti glume, ali ne i sviješću o njezinoj konkretnosti kao i zabludama i predrasudama poput one da je gluma u službi literature ili kazališne i filmske režije i da je kao takva u podređenom položaju prema drugim umjetnostima. U svojem pristupu prof. dr. Raponja upozorava da studij glume mora biti sustavan, metodički osmišljen, a student discipliniran kako bi proniknuo u smisao i svrhovitost scenske radnje. Da bi studenti glume dobili uvid u složenost i svrhovitost umjetničkog sazrijevanja glumca, potrebno je da svakodnevno tijekom studiranja vode dnevnik umjetničkog opažanja s bilješkama o artikuliranju vlastitih (osjetljivih) spoznaja, prate procese promjena kada je riječ o shvaćanju i razumijevanju glume kao organske, autentične i izvorne umjetnosti. Dnevnik studenata sadrže artikulirane opise procesa kreativnog rada kao alat introspekcije i osobnog umjetničkog razvoja za kojim uvijek mogu posegnuti.

Plenarno predavanje doc. dr. sc. Sanje Kiš Žuvele i Ane Čizmić Grbić s Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu Nastava povijesti glazbe pred izazovima suvremenosti bavi se muzikologijom kao disciplinom

u umjetničkom obrazovanju zastupljenom uglavnom u nastavi Povijesti glazbe u glazbenim školama, jednim od temeljnih obrazovnih predmeta u obrazovnom iskustvu svakog profesionalnog glazbenika. Doc. dr. sc. Kiš Žuvele i Čizmić Grbić navode da se unatoč tomu nastava Povijesti glazbe uglavnom promišljala kroz prizmu njezina sadržaja bez obaziranja na stvarne potrebe koje nalaže suvremeni trenutak, relevantnost zadanog, primjerenost metoda, pristupa i resursa za poučavanje. Budući da Povijest glazbe i teorijski glazbeni predmeti počinjavu na zastarjelim nastavnim pristupima, nespojivim s glazbenom praksom, studenti ne vide njezinu životnost pri aktivnom muziciranju. Doc. dr. sc. Kiš Žuvele i Čizmić Grbić tvrde da su izazov i česta prepreka tomu uglavnom društveni kontekst, promjene paradigme slušanja glazbe, medijskog okruženja i kulturnih navika mladeži.

Red. prof. art. Srđan Filip Čardorović s Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu u svojem plenarnom izlaganju govorio je o problematiki Nastave klavira u 21. stoljeću s aspekta vrijednosnih mjerila i protoka informacija. Budući da je danas dostupnost i količina informacija, uključujući i one vezane uz glazbu, neograničena, navodi da je problem današnjice u nedostatku fokusa, koncentracije i strpljenja kao i u preopterećenosti učenika što rezultira nedostatkom motiva za vježbanje instrumenta. Nastava klavira prije digitalne revolucije odvijala se slično kao i danas, prema odgovarajućim udžbenicima i repertoru uz pojedinačan pristup u radu s učenicom. Broj klavirskih početnica naglo je narastao te autor smatra da je uz napredak digitalne tehnologije i jednostavnih programa za obradu pisanih i notnih materijala vrlo jednostavno u današnje vrijeme biti kreator početnice i izdavač. Pri vježbanju i izvedbi moguće je u nastavi koristiti se snimcima i provesti evaluaciju. U doba pandemije nastavnici klavira bili su prisiljeni raditi na daljinu i to putem različitih aplikacija virtualno u stvarnom vremenu ili prema odgođenom načelu

gdje bi učenik snimio svoje sviranje, poslao snimak nastavniku nakon čega bi uslijedio nastavnikov komentar. Na kraju zaključuje da se nastava klavira, unatoč koristima digitalne revolucije, nije bitno promijenila od polovice 19. stoljeća, ali je obogaćena novim repertoarom, pristupom u radu sa studentom te lakšom dostupnošću relevantne literature.

Temu Primjena proširenih medija u umjetničkoj nastavi: prikaz rada „Otisci sjećanja“ kao plenarno izlaganje izložilo su dekanica Akademije primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci red. prof. mr. art. Letricija Linardić i Nina Licul. Svojim izlaganjem iznijele su ideju stvaranja umjetničkog rada posredstvom digitalnih i mehaničkih strojeva i to pomoću ideje o stroju/robotu kao umjetničkom alatu koji se razvija tijekom 20. stoljeća i proširuje prostor umjetničkog izražavanja. Svrha izlaganja bila je predstaviti najvažnije umjetnike koji su se u svojem radu koristili digitalnim i mehaničkim strojevima u cilju tumačenja koncepata i metoda za mogući razvoj studentskih umjetničkih projekata. Umjetničko istraživanje i rad Letricije Linardić Otisci sjećanja upućuje na potencijal proširenja medija umjetničke grafike radi utvrđivanja koncepata za koje je bilo potrebno uključiti visokotehnički osmišljen stroj te analizirati mogućnosti njihove primjene ili sličnih koncepata i metoda u umjetničkoj edukaciji na visokoškolskoj ustanovi. Doc. mr. art. Sonja Vuk s Akademije likovne umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu u svojem je plenarnom izlaganju Vizualizacija u teorijskoj nastavi ili kako se suportamo? govorila o modelima učenja u složenom, neizvjesnom poslijeindustrijskom dobu koje je istovremeno i doba rizika, ali i mogućnosti. Doc. mr. art. Vuk predlaže da bi visokoškolske obrazovne institucije trebale iskoristiti prednosti masovnih medija i novih tehnologija kako bi mogle upravljati kurikulumom primjerenijim potrebama današnjih studenata, uzimajući u obzir načine učenja u novomedijskom okruženju (samostalnost u izboru sadržaja, izraženi individualizam, gejmfikacija učenja i razmj-

na znanja, razvoj ideja). Kao mogući pristup u nastavi, doc. mr. art. Vuk navodi primjenu metode vizualizacije kojom se simulira novomedijski prijenos informacija u formi slike pri čemu studenti vizualiziraju zadanu stručnu literaturu primjenjujući strategije usvojene iz vizualne kulture te stručne kompetencije iz područja stvaranja, odnosno produkcije vizualne umjetnosti. Budući da se time briše granica između teorije i prakse, a vizualna interpretacija informacija dobiva umjetničku konotaciju, rezultat je metodičko obrazovanje kao proces analogan umjetnosti jer dolazi do prijenosa načina mišljenja iz vizualne umjetnosti u obrazovanje iz metodike nastave.

Dr. Elizabeth Hogan, Southeast Missouri State University (SAD), održala je plenarno predavanje na temu Making Lemonade: Lessons Learned from Teaching Music during a Global Pandemic (Napravimo „limunadu“: Lekcije koje smo naučili poučavajući glazbu tijekom globalne pandemije) u kojem je sa sudionicima Simpozija podijelila izazove s kojima se američko visoko obrazovanje susrelo u vrijeme potpunog zatvaranja. Dr. Hogan istaknula je važnost sudjelovanja u stvaranju glazbene izvedbe koja je u vrijeme potpunog zatvaranja studentima glazbe kao i ostalim glazbenicima bila uskraćena, a čiji je izostanak ostavio posljedice na emocionalno stanje glazbenika, ali i potaknuo ih na stvaranje nekih novih kreativnih suradnji.

Prof. dr. Rami Haddad, University of Jordan, Faculty of Arts and Design in Amman (Jordan), održao je izlaganje Teaching Music during the Corona virus Curfew - Challenges and Success u kojem navodi da je pandemija koronavirusa prisilila svijet da poduzme različite mjere u raznim sektorima (sektor uslužnih djelatnosti, zračni promet, industrija i turizam kao i sektor javnog obrazovanja na sveučilištima i školama), uključujući i glazbeno obrazovanje na glazbenim institucijama. Kako bi uspjeli održati kontinuitet nastavnog procesa, sveučilišta i visokoškolske ustanove oslanjale su

se na nove metode rada uključujući učenje na daljinu kao i kombinirano učenje, kombinirajući prijenos datoteka na internetske stranice posvećene obrazovanju na daljinu i platforme namijenjene izravnom e-učenju. Prof. dr. Haddad predstavio je mnogo praktičnih iskustava o poučavanju glazbe na daljinu, bilo preuzimanjem datoteka i njihovim postavljanjem na internetske stranice, bilo izravnim i daljinskim poučavanjem glazbe putem elektroničkih platformi namijenjenih tom procesu, a istaknuo je i uočene prednosti i nedostatke tih procesa iz osobnih iskustava.

Osim izlaganja plenarnih izlagača, važno je istaknuti izuzetno bogat program izlaganja prijavljenih znanstvenika, umjetnika te nastavnika praktičara koji se u dvama simpozijkim danima izvodio u četirima usporednim sekcijama. Iz područja glazbenih umjetnosti predstavljena su 22 rada. Najviše je tema bilo vezanih uz izvođenje nastave na daljinu i primjenu digitalnih alata s obzirom na trenutačna kretanja i situaciju uzrokovanu globalnom pandemijom. Važno se dala problematizaciji razvoja nastave glazbe s obzirom na tehnološke inovacije. Govorilo se o prilagodbi nastavnih metoda i načinima poučavanja i organizaciji nastave glazbene umjetnosti.

Područje vizualne umjetnosti bilo je zastupljeno s 14 izlaganja na temu kao što su virtualno poučavanje likovne kulture, metode poučavanja studenata konzervacije - restauracije i primjene terapijskog učinka umjetnosti u nastavnom procesu predmeta Likovna kultura, veza umjetnosti i medija i primjene alternativnih pedagoških pristupa u nastavi likovne kulture i drugo. Iz područja plesne umjetnosti održano je pet izlaganja s temama o multimedijskom pristupu metodičkim plesova, baletnom obrazovanju, filozofiji plesa kao i važnosti kretanja u umjetnosti i obrazovanju. Izlaganja iz područja dramske umjetnosti bavila su se temama mrežnog dramskog stvaralaštva djece i mladih. Osam izlaganja imala su interdisciplinarni karakter, a posebno se mogu istaknuti izlaganja o umjetničkom obrazovanju djece s oštećenjem vida, vezama arhitekture i sociologije u dizajnu vizualnih komunikacija te teme vezane uz organizacijske aspekte u području umjetnosti.

Izlaganja i radionice zabilježene su videosnimcima te su dostupne sudionicima i po završetku simpozija. Izdavanje Zbornika radova 3. Međunarodnog znanstvenog i umjetničkog simpozija o pedagogiji u umjetnosti očekuje se 2021. godine.

S obzirom na aktualnost i složenost programa, broj izlagača, broj tematskih područja kao i sudjelovanje stranih partnerskih institucija, simpozij predstavlja važno međunarodno znanstveno i umjetničko događanje u Republici Hrvatskoj čime je Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku još jednom potvrdila svoju proaktivnost i liderstvo u stvaranju sadržaja kojima mijenja sliku umjetničkog obrazovanja u Hrvatskoj.

TEMA BROJA

Sinergija Sveučilišta, gospodarstva i okruženja kao ključ razvitka

Renata BALIČEVIĆ,
Višnja SAK BOSNAR

Sveučilište neprekidno radi na povećanju suradnje s gospodarskim subjektima u svrhu što kvalitetnije izobrazbe kompetentnog stručnog kadra. Aktivna suradnja te osluškivanje realnih potreba gospodarstva u regiji upravo je jedan od ključnih ciljeva i uvjeta razvoja i napretka Sveučilišta, ali i kvalitete studijskih programa te povećanja kompetencija i zapošljivosti završenih studenata.

Suradnja s gospodarstvom ostvaruje se različitim programima izobrazbe. Uspješnom realizacijom tih programa dodatno se osnažuje funkcija javne obrazovne i znanstvene ustanove, učvršćuju odnosi sa subjektima iz poslovnog okruženja te aktivno provodi transfer novih znanja i spoznaja u njihovo poslovanje.

Organiziraju se brojna predavanja uglednih stručnjaka iz prakse čime se studentima omogućava stjecanje uvida u praktična znanja naših najboljih gospodarstvenika te primjena stečenih znanja u rješavanju stvarnih poslovnih problema. Suradnja s gospodarstvom očituje se i u uključivanju sveučilišnih nastavnika u nadzorne odbore i upravna tijela raznih poslovnih subjekata i državnih agencija.

Suradnjom s gospodarskim subjektima potiče se implementacija i proširivanje praktičnih znanja studenata kroz terensku nastavu, stručnu praksu, provedbu terenskog rada te, u konačnici, zapošljavanje studenata po završetku studija.

Hrvatski zavod za zapošljavanje Sveučilištu periodički dostavlja statističke podatke o

nezaposlenim završenim studentima što Sveučilištu služi kao putokaz za oblikovanje novih i prilagodbu postojećih ishoda učenja kretanjima i trendovima na tržištu.

Uloga Centra za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja u povezivanju Sveučilišta s dionicima iz sekundarnog i tercijarnog sektora

Centar predstavlja jaku sponu između Sveučilišta, gospodarstva, lokalne zajednice i javnog sektora. Suraduje s Agencijom za visoko obrazovanje u području osiguranja i unaprjeđenja kvalitete visokog obrazovanja. Osim navedenog područja, Centar se bavi karijernim savjetovanjem studenata. Karijerne su savjetnice u protekle tri godine, u organizaciji Agencije za znanost i visoko obrazovanje, redovito pohađale radionice iz ciklusa Karijeriranje na kojima su ste-

kle dodatna znanja i vještine potrebne za provođenje pojedinačnog i skupnog karijernog savjetovanja studenata. Tako su razvile pet različitih tematskih radionica koje nude i provode na sastavnicama Sveučilišta. Svrha je tih radionica osnažiti kompetencije studenata, podučiti ih transversalnim vještinama koje su, osim stručnih znanja, neophodne za razvoj njihove buduće karijere.

Prošle godine održan je Prvi tjedan karijera Sveučilišta u Osijeku na kojem se u 90-ak aktivnosti (okruglih stolova, radionica, prezentacija i dr.) povezivala akademska zajednica i tržište rada. Jedan je dan bio rezerviran za Karijerni korzo, sajamsku manifestaciju na kojoj se studentima predstavilo 40-ak uspješnih poslodavaca iz Osijeka, ali i cijele Hrvatske. Održan je i speed dating koji je studentima ponudio

novu karijerno iskustvo. S obzirom na to da i lokalna zajednica iz okruženja (općine i gradovi u slavonskim županijama) počinju prepoznati nužnost organiziranja izobrazbe za nezaposlene i mlade ljude, Centar je započeo s besplatnim radionicama u okruženju, izvan okvira Sveučilišta.

Naime, na poziv Savjeta mladih Grada Otoka, naša karijerna savjetnica održala je 21. veljače 2020. u Poduzetničkom inkubatoru Otok radionicu Kako se uspješno predstaviti na razgovoru s potencijalnim poslodavcem. Četrdesetak polaznika dobilo je u interakciji sa savjetnicom mnogo praktičnih savjeta za temeljitu pripremu za taj važan karijerni trenutak. Potom je gostovala na lokalnoj televiziji te predstavila cijelu ponudu karijernih radionica široj javnosti. U prošloj akademskoj godini u suorganizaciji Agencije za znanost i vi-

soko obrazovanje i Sveučilišta u Osijeku, u Rektoratu našega sveučilišta održan je Okrugli stol Zapošljavanje visokoobrazovanih mladih osoba. U radu Okruglog stola sudjelovali su predstavnici poslodavaca iz različitih sektora i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Raspravljalo se o zapošljavanju visokoobrazovanih mladih osoba radi jačanja povezivanja sektora visokog obrazovanja i tržišta rada te jačanja djelatnosti karijernog usmjeravanja studenata na Sveučilištu u Osijeku. Okruglom stolu nazočili su karijerni savjetnici sa Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišta u Rijeci, Sveučilišta Velika Gorica, Sveučilišta Baltazar iz Zaprrešića i Sveučilišta u Osijeku. Djelatnica Centra sudjelovala je na izobrazbi za karijerne savjetnice u visokom obrazovanju na temu „Vještine budućnosti - kako usmjeravati studente” koju su organizira-

li nacionalni Euroguidance i Europass centri Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Dvadesetak sudionika, karijernih savjetnika iz cijele Hrvatske, imalo je priliku razmijeniti svoja iskustva, proširiti znanja o transversalnim vještinama. Nadalje, u organizaciji Agencije za mobilnost i programe EU-a održan je „Cross Over 2019.” Riječ je o međunarodnom treningu u okviru transnacionalne suradnje (TCA) na kojem je sudjelovalo dvadesetak sudionika iz sedam zemalja: Belgije, Litve, Latvije, Mađarske, Srbije, Češke i Hrvatske među kojima je bila i djelatnica Centra za kvalitetu Sveučilišta u Osijeku. Cilj je treninga bio produbiti razumijevanje formata strateških partnerstava iz sektora mladih, a sve u cilju organiziranja izvanstudijskih aktivnosti s dodanom vrijednošću za naše studente.

Suradnjom znanosti i gospodarstva do prosperiteta – može li uopće drugačije?

Nataša DRVENKAR

Fakultet suraduje s gospodarstvom izradom odgovarajućih vrsta studija opravdanosti, investicijskih studija i strategija razvoja. Na Fakultetu se ujedno izvodi niz neformalnih obrazovnih programa namijenjenih široj populaciji zainteresiranih dionika. Ponuda programa cjeloživotnog obrazovanja prilagodljiva je potrebama tržišta, a u njihovu izvođenju bitna je suradnja predstavnika gospodarstva i lokalne zajednice. Riječ je o obrazovnim programima namijenjenim unaprjeđivanju profesionalnih i osobnih kompetencija pojedinaca. Osim navedenih oblika surad-

nji, bitno je istaknuti da Fakultet ulaže napore u povezivanju znanosti i gospodarstva organizacijom poslovnih susreta i foruma, gostujućih predavanja, osnivanjem Pravno-ekonomske klinike, volonterskim aktivnostima te omogućavanjem obavljanja dobrovoljne studentske stručne prakse. Popis partnerskih institucija s formaliziranim suradnjama dosegao je broj 139. Neprekidno se održavaju brojni znanstveno-popularni događaji u okviru Festivala znanosti, Kreativne riznice - popularizacijskog simpozija kreativne industrije, koja je nagradila nositelje aktivnosti i Državnom nagradom za znanost iz 2016. godinu, Susreti znanosti i gospodarstva, Europski EFOS tjedan, Globalni tjedan poduzetništva, Europski tjedan novca i niz drugih aktivnosti u suradnji sa

svojim studentima, poslodavcima i ostalim dionicima. Nastavila se i suradnja s Udrugom Alumni EFOS pa su organizirane karijerne radionice i predavanja za studente kao i predavanja u sklopu Leadership programa. Stalno se provodi nagrađivanje, prvenstveno izvrsnih, studenata u vidu podmirjenja troškova odlaska na konferencije i dodatnih edukacija iz struke. Nastavnici samoinicijativno, s velikom voljom i trudom uspostavljaju suradnje i, kroz nastavni proces, omogućuju prijenos znanja iz akademske i poslovne zajednice te razvijaju zajedničke projekte u kojima sudjeluju studenti (a osim rezultata projekta koji se predstavljaju javnosti, studenti su i redovito nagrađeni).

U akademskoj 2019./2020. godini Fakultet je sklopio suradnju s Deloittoom i postao jedini

promicatelj, u ovom dijelu Hrvatske, međunarodne svjesnosti o prijevarama. Tom prigodom studenti Fakulteta osvojili su prvo i treće mjesto na organiziranom državnom natjecanju ekonomskih fakulteta i osigurali dodatnu nagradu - dobrovoljnu studentsku stručnu praksu u Deloitto. Nadalje, nakon potpisanih sporazuma s regionalnim razvojnim agencijama pet županija Slavonije, Baranje i Srijema, izuzetno je važan Sporazum o suradnji s Osječko-baranjskom županijom koji su potpisali dekan izv. prof. dr. sc. Boris Crnković i župan Ivan Anušić 6. listopada 2020. godine. Nešto ranije, u siječnju, potpisan je i sporazum s Institutom za javne financije. Nastavljena je suradnja s Hrvatskom gospodarskom komorom stručnom potporom izdavanju publikacije „Župani-

je - razvojna raznolikost i gospodarski potencijali“ kao i dugogodišnja uspješna suradnja s CEPOR-om kroz istraživanja i promociju malog i srednjeg poduzetništva (uvažavajući sve izazove).

Valja napomenuti da je Ekonomski fakultet u Osijeku među prvim ekonomskim fakultetima pokrenuo tzv. pilot-projekt dobrovoljnih studentskih praksi u akademskoj 2013./2014. godini kao rezultat formalizirane suradnje s Hrvatskom udrugom poslodavaca s kojom je, dugi niz godina, uspješno surađivao. Nakon uspostavljene suradnje, održano je pet Susreta znanosti i gospodarstva na kojima se raspravljalo o problematici tržišta rada, ali i brojne druge uspješne tematske rasprave. Tako je na Ekonomskom fakultetu u Osijeku do srpnja 2020. godi-

ne realizirano 317 dobrovoljnih studentskih praksi, a unatoč COVID-19 utjecaju, trenutačno je u postupku 12 dobrovoljnih praksi marljivih studenata. Ujedno, važno je napomenuti da su ostvarena i nova zapošljavanja studenata posredovanjem putem prakse. Svjesni smo da su vremena dinamična, no nisu li oduvijek bila? Stoga, neupitno se nameću odgovornost i obveza da svi doprinosimo općem razvoju našeg sela, općine, grada, županije, regije i, u konačnici, Domovine - upravo studiranje na našem Sveučilištu uz čvrste temelje međunarodnih suradnji, aktivnosti naših znanstvenika i uključenosti u znanstvene i stručne projekte to omogućuje. Pritom znanje stečeno tijekom studija bit će nužno pokazivati i dokazivati u svakodnevi.

TEMA BROJA

Suradnja Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek s lokalnom samoupravom, gospodarskim sektorom i institucijama u regiji

Lidija JAKOBEK BARRON, Ivana LAUŠ

Od svojeg osnutka do danas Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek (PTFOS) njeguje suradnju s gospodarstvom u regiji, lokalnom upravom i javnim institucijama. Svojim važnim doprinosom toj suradnji utjecao je na razvoj gospodarstva regije i unaprjeđenje tehnologija u području prehrambene i biotehnološke industrije.

Suradnja s gospodarskim sektorom i institucijama

Znanstvenici i suradnici zaposleni na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek imaju dobru suradnju s gospodarskim subjektima. Naime, već dugi niz godina prenose znanja i tehnologiju na taj sektor izradom naručenih stručnih izvješća, ekspertiza ili elaborata te davanjem konzultantskih usluga. Znanstvenicima se povjerava izrada tehničko-tehnoloških rješenja za probleme u postojećim tehnologijama u prehrambenoj i procesnoj industriji. Znanstvenici PTFOS-a bave se i nadzorom (analizom) namirnica, sirovina i gotovih proizvoda u suradnji s gospodarskim subjektima.

PTFOS ima dobru suradnju i s lokalnom upravom i institucijama u regiji. Znanstvenici su uključeni u osnivanje tehnološko-inovacijskih centara u regiji, a imaju suradnju i sa znanstveno-tehnološkim parkovima i poduzetničkim inkubatorima. Osim toga, brojna strukovna, javna, savjetnička tijela i odbori imaju članove koji su zaposlenici Prehrambeno-tehnološkog

kog fakulteta Osijek. Da bi se poboljšala suradnja, na PTFOS-u je osnovan Odbor za suradnju s gospodarstvom, transfer tehnologija i inovacije. Djelokrug rada tog Odbora obuhvaća aktivnosti oko poticanja suradnje, praćenje razvoja novih tehnologija na PTFOS-u te poticanje transfera tehnologije i rada na inovacijama. Fakultet je osnovao i zasebne laboratorije za suradnju s gospodarstvom: Laboratorij za analizu vina, Laboratorij za ispitivanje kakvoće meda i drugih pčelinjih proizvoda te Centar za kvalitetu mesa. Namjena je tih laboratorija isključivo suradnja s lokalnom zajednicom.

Nastavni proces i nastavne baze

Nastavni je proces jedna od najvažnijih aktivnosti na Fakultetu. Da bi se razvili vrhunski stručnjaci, prepoznata je važnost suradnje s gospodarstvom i u poboljšanju nastavnog procesa. Stoga PTFOS razvija suradnju s gospodarskim subjektima i javnim institucijama u području unaprjeđenja nastavnog procesa i usklađenja studijskih programa s tržišnim potrebama. To je rezultiralo odvijanjem kvalitetne terenske nastave za studente te stručnim praksama i specijalizacijama u brojnim tvrtkama u regiji, ali i na području cijele Republike Hrvatske. PTFOS je u posljednje četiri godine potpisao sporazume s većim brojem gospodarskih subjekata u cilju ustroja nastavnih baza. To su tvrtke i institucije koje daju prepoznatljiv doprinos gospodarstvu regije, a u PTFOS-u su prepoznali ustanovu partnera koji obrazuje vrhunske stručnjake.

GOKO MITIĆ

Nastavne baze (Vodovod-Osijek d. o. o., Klinički bolnički centar Osijek, Vinka plus d. o. o. Vinkovci, Tvornica šećera Osijek d. o. o., Žito d. o. o., Prosciutto Pannonico d. o. o., Salami aurea d. o. o., Copadio d. o. o., Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Kandid d. o. o.) i PTFOS zajedno djeluju u području unaprjeđenja nastavnog procesa unaprjeđenje stručnog rada studenata, stručnih praksi i specijalizacija te terenske nastave.

Provođenje znanstvenih i stručnih projekata

Na PTFOS-u se provode brojni znanstveni i stručni projekti koji su Fakultetu donijeli bitna financijska

sredstva. Zbog toga su danas laboratoriji Fakulteta opremljeni najmodernijom znanstvenom opremom te poluindustrijskim postrojenjima. Javna uprava i gospodarstvo snažno podupiru rad na projektima sudjelovanjem na projektima u ulozi partnera ili sufinanciranjem projekata. Ta suradnja rezultirala je povećanjem broja projekata, ali i povećanjem broja objavljenih radova u znanstveno-stručnim časopisima i zbornicima radova s kongresa.

Da bi se unaprijedili znanstveni i stručni rad te suradnja s gospodarstvom i javnim sektorom, Fakultet aktivno podupire znanstvenike u njihovu stručnom i istraživačkom radu. U tu svrhu razvijen je sustav potpore istraživanju i prijenosu znanja i tehnologije kroz interne na-

tječaje za nabavu poluindustrijske opreme i razvoj i implementaciju metoda za gospodarstvo. Te interne natječaje Fakultet redovito objavljuje i financira već dugi niz godina.

Popularizacija i diseminacija znanosti i tehnološke inovacije

Fakultet je prepoznao važnost popularizacije znanosti te informiranja šire javnosti o najnovijim znanstvenim spoznajama te naprednim tehnologijama u stvaranju novih društvenih i ekonomskih vrijednosti. Zbog toga su znanstvenici angažirani na brojnim aktivnostima vezanim uz popularizaciju znanosti i savjetovanja javnosti, na objavljanju popularizacijskih članaka u različitim medijima te organiziranju radionica i tribina. I u tom je području Fakultet ostvario važnu suradnju s javnim sektorom.

Naime, nastavnici i suradnici PTFOS-a sudjeluju u lokalnim stručnim i građanskim udrugama što potvrđuje društvenu angažiranost te doprinos koji zaposlenici PTFOS-a daju lokalnoj i široj zajednici. Gospodarski i javni sektor aktivno pomažu organizaciji znanstvenih i stručnih kongresa, objavljanju različitih vrsta publikacija, ali daju potporu i studentima u organizaciji studentskih susreta (Tehnologijada).

Suradnja Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek s gospodarstvom, javnom upravom i institucijama regije i dalje će se unaprjeđivati u nastavnim, znanstvenim i stručnim aktivnostima.

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA S LOKALNOM SAMOUPRAVOM, GOSPODARSKIM SEKTOROM I INSTITUCIJAMA U REGIJI

Jurko ZOVKIĆ

Suradnja Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek s lokalnom samoupravom, gospodarskim subjektima i institucijama u regiji važan je element u razvoju građevinske struke kao i novih tehnologija, odnosno proizvoda. Sudjelovanje fakultetskih djelatnika u rješavanju složenih inženjerskih problema najbolji je primjer stjecanja novih praktičnih znanja, a time i njihova prenošenja na mlade studente, odnosno inženjere iz gospodarstva. Koristeći se stečenim znanjima i iskustvima te uvažavajući potrebe za jačanjem i razvojem gospodarstva, Fakultet doprinosi zajednici i društvu partnerskim odnosima u području građevinarstva u vidu visokog obrazovanja mladih stručnjaka i poticanja gospodarstva na suradnju različitim zajedničkim projektima. Također, na Fakultetu se odvijaju razni programi stručnog usavršavanja inženjera iz gospodarstva što doprinosi daljnjem razvoju struke. Od kada se Fakultet nalazi u novoj zgradi, možemo se pohvaliti dodatnom otvorenosti Fakulteta

prema svim subjektima u društvu. Tako možemo reći da je Fakultet uvijek otvoren prema lokalnoj i županijskoj samoupravi kroz razne oblike suradnje. Za sada se ta suradnja najviše odvija zajedničkom organizacijom konferencija, radionica, predavanja, ustupanja prostora i, naravno, stručnim projektima. Fakultet sudjeluje i u organizaciji mnogobrojnih društvenih događaja poput predstava, koncerata i raznih predavanja koja nisu usko vezana uz građevinarstvo. Suradnja Fakulteta s gospodarskim subjektima i institucijama u regiji ogleda se i u brojnim potpisanim ugovorima

o poslovno-tehničkoj suradnji kao i ugovorima o suradnji u području istraživanja geosintetika, materijala, eksperimentalnom ispitivanju koeficijenta prolaska topline itd. Fakultet sudjeluje kao voditelj i kao partner u projektima i prijavama projekata sa svim vanjskim dionicima (domaćim i stranim). Fakultet će nastaviti biti vođa u regiji za istraživanje, informiranje, poticanje i suradnju sa svim subjektima u području građevinarstva kroz istraživanje i razvoj novih i inovativnih proizvoda i usluga koristeći se vlastitim, domaćim i međunarodnim fondovima.

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA ODJELA ZA BIOLOGIJU

Stjepan ČURČIĆ

Odjel za biologiju ostvaruje dugogodišnju uspješnu suradnju s različitim ustanovama, poduzećima i jedinicama lokalne samouprave. Suradnja se ogleda u realizaciji znanstveno-istraživačkih i stručnih projekata, transferu znanja te mogućnosti da studenti obavljaju stručnu praksu i izrađuju završne i diplomske radove u partnerskim ustanovama. Višegodišnja suradnja ostvarena je s poduzećima Vodovod-Osijek d. o. o., Unikom d. o. o. Osijek, Belje d. o. o., Hidrolab d. o. o. te ustanovama: Javnom ustanovom Agencijom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Osječko-baranjske županije, Parkom prirode Kopački rit, Parkom prirode Papuk kao i brojnim znanstvenim institucijama u zemlji (Poljoprivredni institut Osijek, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Prirodoslovno-matematički fakultet) i inozemstvu (Departman za biologiju i ekologiju Univerziteta u Nišu). Navedeno je zasigurno jasan pokazatelj da Odjel za biologiju nije ustanova koja se bavi isključivo radom u svojem mikrookruženju, nego razvija široku suradnju i djeluje na više područja u svrhu šireg razvoja znanosti i struke. Odjel za biologiju u 2020. godini sklopio je sporazum o suradnji u područjima obavljanja studentske terenske i stručne prakse te organizacije

pisana seminara, završnih i diplomskih radova studenata Odjela i sa Zavodom za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, a surađivat će i u vrjednovanju postojećih programa te razvoju novih projekata i programa, prijavama i realizaciji zajedničkih istraživačko-razvojnih projekata, razvoju stručnih kompetencija nastavnika i stručnih radnika, organizaciji radionica, stručnih predavanja i promidžbenih aktivnosti.

Takvi su sporazumi jamstvo daljnjeg razvoja znanosti i struke iznimno važni prvenstveno studentima biologije koji stručnu praksu sada mogu odradivati izvan Odjela u partnerskim ustanovama, a za stjecanje stručnih znanja i vještina pomoći će im i mogućnost mentoriranja stručnih djelatnika partnerskih ustanova. Tako će 300 studenata Odjela za biologiju dobiti priliku već za vrijeme studija konkretno surađivati ustanovama u kojima rade mnogi diplomirani studenti Odjela te vidjeti i doživjeti kako izgleda posao magistra/biologa nakon završetka studija i ulaska u poslovni svijet.

Zasigurno, takve su suradnje vrlo korisne jer su znanost i struka u tom području vrlo povezane, a razvoj jednog zasigurno ovisi i o usporednom razvoju drugog, posebice u području razvoja novih kompetencija i vještina djelatnika svih ustanova te prijave i realizacije novih znanstveno-istraživačkih te stručnih projekata.

TEMA BROJA

MEĐUINSTITUCIJSKA SURADNJA S LOKALNOM SAMOUPRAVOM, GOSPODARSKIM SEKTOROM I INSTITUCIJAMA U REGIJI

Milica LUKIĆ, Gordana LESINGER

Filozofski fakultet Osijek svojim brojnim studijskim programima njeguje međuinstitucijsku suradnju s lokalnom samoupravom, gospodarskim sektorom i institucijama u regiji. Pokazali smo se i dokazali kao kvalitetan i konstruktivan partner u brojnim projektima, suradnjom s udrugama u organizacijama, a jednako tako u naše smo projekte uključivali ključne aktere iz društvenog života. U nastavku teksta donosimo presjek brojnih aktivnosti koje naše nastavno osoblje i studenti provode međuinstitucijskom suradnjom u okviru stručnih i znanstvenih projekata, ali i na izvođenju kolegija u kojima postoji praktičan rad. Važno je naglasiti da u okviru nastavnog, znanstvenog i stručnog rada sa svojim suradnicama i studentima nastavnici suraduju s brojnim udrugama, školama, ali i drugim institucijama u Osijeku i Slavoniji i Baranji. Suradnja Odsjeka za psihologiju od udruga ističe suradnju s Brezom na projektu „Start the Change“ o kojem govori izv. prof. dr. sc. Daniela Šincek te kaže kako je imala priliku proširiti na inovativne načine svoje nastavne prakse i odmah uključila usvojeno u podučavanje radi senzibilizacije na status izbjeglica u kolegij Primijenjena socijalna psihologija. Nadalje, suradnja s Brezom nastavlja se kroz predstojeću međunarodnu stručno-znanstvenu konferenciju „4 - one (za-jedno): Djeca i mladi u riziku od poremećaja u ponašanju“. Trenutačno postoji i suradnja s Udrugom 106. brigade

u provođenju istraživanja kojoj je osnova za planiranje programa potpore članovima Udruge u uvjetima pandemije kao i dvogodišnja suradnja s riječkim Psycho film & media festivalom. Takva suradnja postoji i sa studentskim udrugama: u Osijeku na simpoziju „Stvari koje nismo smjeli reći... o seksualnosti“ i konferenciji „PsihOS Fest“ te u Rijeci na Regionalnom susretu studenata psihologije „Cyberpsihologija i tehnološki napredak“ FFRI.

Nadalje, postoji i suradnja s drugim udrugama poput Centra za nestalu i zlostavljenu djecu u okviru projekata koji su usmjereni na veću sigurnost djece i mladih u digitalnom svijetu. Plod jednog takvog projekta jest i izborni kolegij Prevencija nasilja preko interneta u čijem je okviru razvijena suradnja i s pojedinim osnovnim školama u Osijeku. Još je dugotrajnija suradnja s pojedinim srednjim školama grada Osijeka, a povremeno i drugih gradova u Slavoniji u kojima posljednjih desetak godina studenti završne godine studija provode praktičan ispit kao program radionica za prevenciju nasilja u mladenačkim vezama. Izv. prof. dr. sc. Daniela Šincek ističe i brojne udruge i gospodarske subjekte koji sudjeluju kao ciljane osobe u projektima studenata u okviru kolegija Primijenjena socijalna psihologija II poput Kinematografa Osijek, liječnici u Zavodu za javno zdravstvo, Udruga „Pobjeda“, ekoaktivnosti kao i bolnice, domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, domovi za odgoj koji omogućuju da mladi kolege učine prve korake u svojem profesional-

nom radu. Doc. dr. sc. Ana Kurtović dodaje i suradnju s udrugama Dokkica, Klikera, Športska udruga slijepih Svjetlost, s Centrom za pružanje usluga u zajednici „Ja kao i ti“, Hrvatskim psihološkim društvom i Društvom psihologa Osijek, Hrvatskom psihološkom komorom. Trenutačno smo partneri na dvama projektima: 1. Programu „Alternativni centar podrške za djecu i roditelje“ nositelj je Dječji kreativni centar „DOKKICA“. Aktivnosti su projekta edukacije o mentalnom zdravlju za učenike 7. i 8. razreda i njihove roditelje u osnovnim školama, savjetodavna potpora djeci u dobi od 7 do 18 godina, radionice socijalnih vještina za djecu i predavanja za roditelje. 2. Projekt Virtuos dijelom je uspostave regionalnog centra kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva čiji je nositelj Ugostiteljsko-turistička škola u Osijeku. Cilj je projekta, među ostalim, unaprijediti kvalitetu obrazovanja u sektoru turizma i ugostiteljstva uspostavom mjesta izvrsnosti. FFOS kao partner sudjeluje u aktivnostima usmjerenim na povećanje metodičkih

i psiholoških kompetencija (socijalno i emocionalno učenje) nastavnika. Kao izvoditelji uključeni su izv. prof. dr. sc. Vesna Bjedov, doc. dr. sc., Ana Babić Čikeš, doc. dr. sc. Gabrijele Vrdoljak i doc. dr. sc. Ana Kurtović. Doc. dr. sc. Darija Rupčić Kelam s Odsjeka za filozofiju ističe suradnju sa Sveučilišnim centrom za integrativnu bioetiku Osijek kao i s udrugom (zaklada) Slagalica, Romanom Kristićem, pročelnikom Upravnog odjela za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo Grada Osijeka, te s udrugom i dnevnim boravkom za beskućnike „Dom nade“, plesnom udrugom i studijima Shine, Fenix, Illusion, Winx kao i s Azilom za napuštene pse, Udrugom Mogu za terapijsko jahanje te Udrugom za migrante Are you Syrious. Odsjek za pedagogiju aktivno sudjeluje u realizaciji znanstveno-istraživačkih i stručno-predavačkih aktivnosti s partnerima iz Agencije za odgoj i obrazovanje Republike Hrvatske, odgojno-obrazovnim ustanovama te srodnim udrugama koje predstavljaju nevladin i civilni sektor (Udruga Breza, Dječja kuća Dokkica...). Također, na-

stavnici Odsjeka za pedagogiju suraduju s osnovnim školama koje rade prema alternativnim pedagoškim modelima i tako motiviraju studente za promicanje pluralizma u odgoju i obrazovanju. Suradnjom s različitim udrugama nastavnici promiču skrb i solidarnost prema osobama treće životne dobi kao i osobama s neurodegenerativnim bolestima. Tim se aktivnostima studenti motiviraju za aktivno sudjelovanje u poboljšanju kvalitete života svojih sugrađana koji pripadaju osjetljivim skupinama. Nastavnici izv. prof. dr. sc. Goran Livazović, izv. prof. dr. sc. Marija Sablić, izv. prof. dr. sc. Renata Jukić i dr. sc. Senka Žižanović aktivni su sudionici međuinstitucijskih aktivnosti pa tako ističu Projekt Together koji provodi Udruga za rad s mladima Breza iz Osijeka u partnerstvu s Centrom za socijalnu skrb Vukovar i švicarskim partnerima BEO Heimgarten i Berghof Stärenegg, financiranog iz programa Švicarsko-hrvatske suradnje Ureda za udruge Vlade RH. U suorganizaciji Odsjeka za pedagogiju organizirana su dva međunarodna znanstveno-stručna događaja. U listopadu 2020. g. na Filozofskom fakultetu Osijek organiziran je međunarodni stručni seminar „Projekt švicarsko-hrvatske suradnje TOGETHER - Švicarski primjeri dobre prakse za djecu i mlade i obitelji u riziku“, a 26. i 27. studenog 2020. g. na Filozofskom fakultetu u suorganizaciji Odsjeka za pedagogiju bit će održana Međunarodna znanstveno-stručna konferencija „4-ONE (ZA- JEDNO): Djeca i mladi u riziku od problema u ponašanju“. Omogućeno je mrež-

no sudjelovanje i praćenje programa putem aplikacije ZOOM. Dr. sc. Senka Žižanović od akademske godine 2015./2016. intenzivno suraduje s Plesnim klubom Broadway iz Osijeka pa studenti nastavnčkih smjerova u okviru nastave kolegija Didaktika u prostorima PK Broadway treće godina odlaze na izmješteno terensku nastavu. Suradnja s PK Broadway odvija se i putem različitih zanimljivih aktivnosti tematski vezanih uz Festival znanosti. Ta suradnja obogaćuje nastavno djelovanje i aktivnosti Odsjeka za pedagogiju te se planira nastaviti i dalje u pozitivnom i rasplešanom tonu. Studenti Odsjeka za informacijske znanosti, pod vodstvom doc. dr. sc. Tomislava Jakopeca, sudjeluju u projektu RoboCode koji su pokrenuli Osijek Software City, Rotary klub Josip Juraj Strossmayer, Biscuit People i FFOS još 2017. godine. U projekt se 2019. godine uključio i Grad Osijek s provođenjem RoboCode radionica u svim osnovnim školama u gradu u produženom boravku. Nadalje, studenti Odsjeka za informacijske znanosti sudjeluju i u projektu Europe Code Week od 2016., a riječ je društvenoj inicijativi čiji je cilj na zabavan i angažirajući način približiti programiranje i digitalnu pismenost. Svi navedeni nastavnici, a posebno studenti, iznimno su motivirani te su spremni za buduće brojne izazove jer učenjem i radom usvajaju nova znanja te se raduju i budućim suradnjama s nekim novim, ali i starim udrugama, mentorima, gospodarskim subjektima kao i školama, ustanovama socijalne i zdravstvene skrbi.

Valentina MAJDENIĆ

Suradnja s udrugama, organizacijama i ustanovama na lokalnoj razini

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti raznovrsnim je projektima i aktivnostima ostvario važnu suradnju s mnogim institucijama, udrugama, organizacijama i ustanovama u široj i užoj lokalnoj zajednici.

Suradnja Fakulteta s Institutom za razvoj obrazovanja iz Zagreba realizirana je partnerstvom na projektu EDU Policy Lab, podučavanje o društveno korisnom učenju. Fakultet neprekidno ostvaruje suradnju s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Podružnicom Osijek, sudjelovanjem na stručnim skupovima na županijskoj, međuzupanijskoj i državnoj razini za učitelje i odgojitelje. Fakultet je u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Podružnicom Osijek, organizirao edukaciju za učitelje Igra u nastavi. Fakultet suraduje i s Agencijom za znanost i visoko obrazovanje redovitim praćenjem njihovih aktivnosti, sudjelovanjem na edukacijama i radionicama. Posebno valja istaknuti suradnju s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti s kojom je ostvarena suorganizacija znanstvenih skupova (Tadijine jeseni, Didaktički izazovi). Važna je suradnja s osnovnim školama i dječjim vrtićima u Osijeku i Slavskom Brodu, posebice s vježbaonicama koje su partneri Fakulteta u provedbi metodičkog osposobljavanja studenata - budućih učitelja i odgojitelja te provođenja struč-

no-pedagoške prakse.

S Kliničkim bolničkim centrom Osijek, Klinikom za pedijatriju Fakultet je sudjelovao u projektu U bolnicu ponesi slikovnicu. Fakultet je sudjelovao u provedbi aktivnosti projekta Živjeti zdravo, sufinanciranog iz Europskog socijalnog fonda, usmjerenog na poboljšanje zdravlja cjelokupne populacije kroz implementaciju u lokalnoj zajednici informiranjem, edukacijom i senzibiliziranjem građana svih dobnih skupina o pozitivnim gledištima zdravih stilova života. Aktivnosti su provedene i sa Zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije. Svake godine Fakultet raspisuje i provodi Natječaj za najbolji rad maturanta Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i Virovitičko-podravke županije kojemu je cilj poticanje interdisciplinarnosti i kreativnosti maturanata. Fakultet je brojnim aktivnostima, radionicama, okruglim stolovima, tribinama, speed-dating aktivnostima i predavanjima sudjelovao u obilježavanju prvog Tjedna karijera Sveučilišta u Osijeku u cilju razvoja karijere studenata, ali i njihova povezivanja s poslovnim

sektorom. Kao rezultat uspješne suradnje Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti i jedinica lokalne uprave i samouprave, Fakultetu je Grad Slavonski Brod dodijelio priznanje za značajan doprinos unaprjeđenju i kvaliteti nastavnog procesa te povećanju znanstvenih, obrazovnih i ljudskih potencijala na dobrobit grada Slavonskoga Broda. U suradnji s Dokicom - dječjom osječkom kreativnom kućom, Fakultet je sudjelovao u projektu I tata je važan usmjerenom na poticanje očeva na veću uključenost u obiteljskom životu i aktivnijoj roditeljskoj ulozi.

Ostvarena je i suradnja s Udrugom romskog prijateljstva Luna iz Belog Manastira u sklopu projekta Unaprjeđenje položaja djece Roma u odgoju i obrazovanju u Baranji. Intenzivna je i suradnja s Europskim domom iz Slavnskoga Broda kroz edukacije o prijavama na europske projekte te kroz programe intenzivnija uključivanja studenata u mogućnosti studentske mobilnosti kroz programe Erasmus+. Ostvarena su i suradnje s brojnim udrugama u lokalnoj zajednici: suradnja s Centrom za nestalu i zlostavljenu djecu Osijek na projektu Mediji - virtualni

odgajatelji sadašnjosti, s Hrvatskom udrugom za ranu intervenciju u djetinjstvu Zagreb, s Udrugom Palčići Osijek u sklopu obilježavanja tjedna prerano rođene djece, suradnja s Udrugom psihologa Vinkovci i Domom za odgoj djece i mladeži u Osijeku na projektu Dvapat razmisli, jednom kliniku u cilju izrade materijala te provođenjem edukacija o medijskoj pismenosti. Fakultet suraduje i sa Zavodom za kulturu vojvodanskih Hrvata i s Hrvatskim nacionalnim vijećem u Republici Srbiji s kojima ima potpisane sporazume o suradnji koja se ogleda u brizi za Hrvate izvan domovine kroz edukacije, radionice za učitelje i odgojitelje koji predaju na hrvatskom jeziku kao nastavnom jeziku u Republici Srbiji, ali i kroz donacije i pomoć svih drugih vrsta. Dekan je, uza sve navedeno, uputio i molbu rektoru Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o potrebi postojanja posebne kvote za studente hrvatske nacionalnosti koji žive izvan Republike Hrvatske, posebice za studente iz Republike Srbije. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti ostvario je važnu suradnju s lokalnom zajednicom uključivanjem studenata i

zaposlenika Fakulteta u volonterske aktivnosti: organizacija i sudjelovanje u humanitarnoj aktivnosti prikupljanja novčanih sredstava za kupnju božićnih poklona šticećenicima Centra za pružanje usluga u zajednici Klasje; organizacija i sudjelovanje u humanitarnom programu prikupljanja novčanih sredstava za Kuću sretnih ciglica u Slavonskome Brodu u kojoj su smještene djeca i mladi bez roditeljske skrbi; organizacija i prikupljanje novčanih sredstava kroz humanitarni program Božićna zvijezda od 2009. do 2019. ugroženim obiteljima s djecom, sudjelovanje u projektu Volonteri u parku u sklopu EU projekta Živjeti zdravo; sudjelovanje u aktivnosti dobrovoljnog darivanja krvi u suradnji s Kliničkim zavodom za transfuzijsku medicinu KBC-a Osijek; suradnja s Azilom za napuštene životinje u Nemetinu - predavanjima, radionicama, šetnjama pasa, edukacijama o veganstvu; suradnja s Volonterskim centrom Slavonski Brod kroz projekt Volontiram, cijene svoju budućnost volontiranjem u migrantskom kampu u Slavonskom Brodu tijekom migrantske krize, pomoć potopljenim stanovnicima Gunje; suradnja s Izviđačkim klubom Javor na projektu Izviđačkim koracima za održivi razvoj; donacija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti udžbenicima za nastavni predmet Fizika (za 1. i 2. razred gimnazije) Hrvatskom nacionalnom vijeću u Republici Srbiji.

TEMA BROJA

Međuinstitucijska suradnja Kineziološkog fakulteta Osijek

Zvonimir TOMAC

Kineziološki fakultet Osijek najmlađa je sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na kojoj se provode preddiplomski i diplomski sveučilišni programi iz područja društvenih znanosti, polja kineziologija. Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija do sada se na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera izvodio na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti pri čemu je zbog kvalitete nastave i razvoja znanstvenog rada nastala potreba za suradnjom s nizom institucija, zajednica i nevladinih udruga. Kineziološki fakultet Osijek naslijedio je dobru suradnju s odgojno-obrazovnim i sportskim institucijama. Započeo je uspostavljanje kvalitetne suradnje s ustanovama u zemlji i u regiji. Potrebno je naglasiti suradnju sa srodnim fakultetima u Republici Hrvatskoj, Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Splitu. Suradnja s dvama navedenim srodnim fakultetima očituje se ponajviše u realizaciji nastave i znanstvenom radu. Nastavnici navedenih fakulteta

koji djeluju s dugogodišnjom tradicijom svojim kvalitetnim radom sudjeluju u nastavi na Kineziološkom fakultetu Osijek i u razvoju nastavnog kadra na istom fakultetu. Također, navedeni fakulteti s Kineziološkim fakultetom Osijek sudjeluju na podizanju razine kvalitete postojećih studijskih programa, ali i osmišljavanju novih stručnih studijskih programa kojima bi se obrazovao kadar potreban na tržištu rada.

Naravno, zbog provedbe kvalitetne nastave, stručne i znanstvene djelatnosti, nužna je suradnja s institucijama Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Ponajprije je ta suradnja uspostavljena s drugim sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Ona se očituje u vanjskoj suradnji nastavnog kadra i davanju prostora potrebnih za realizaciju nastave. Kineziološki fakultet Osijek ostao je usko povezan s Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti gdje se prvotno izvodio preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija do osnivanja Kineziološkog fakulteta Osijek pri čemu se dio nastave i sada održava u prostorima navedenog Fakulteta, a nastavnici iste sa-

stavnice sudjeluju u provedbi nastave na preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom studiju. Na Kineziološkom fakultetu Osijek u realizaciji nastave na preddiplomskom i diplomskom studijskom programu sudjeluju nastavnici i drugih fakulteta - Ekonomskoga fakulteta Osijek, Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo, Medicinskoga fakulteta Osijek, Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta Osijek te Ocjela za matematiku u sastavu Sveučilišta u Osijeku. Potrebno je navesti da se dio nastave, zbog unaprjeđenja kvalitete nastave, odvija i u prostorima Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osij-

jek, a dio praktične nastave na Filozofskom fakultetu Osijek i Odjelu za matematiku. Prethodno uspostavljena višegodišnja suradnja u nastavi na preddiplomskom sveučilišnom studiju Kineziologija nastavljen je i s gradskim poduzećem „Sportski objekti“ d. d. u čijim se objektima odvija dio praktične nastave, a to su NŠD Gradski vrt, Gradski bazeni Osijek, SC Mačkamama, Teniski centar i Srednjoškolsko igralište. Za provođenje nastave iz pojedinih kolegija, ali i za provedbu budućih projekata suradnja je ostvarena i dogovorena s ustanovama: Graditeljsko-geo-

detskom školom Osijek, III. gimnazijom Osijek, Osnovnom školom Frana Krste Frankopana, Dječjim vrtićem Osijek, Gimnastičkim društvom Osijek - Žito te Sokol Centrom Osijek.

Osim s navedenim ustanovama, a radi osiguranja izvedbe kvalitetne stručne prakse preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studijskog programa prema standardima kvalitete, Kineziološki fakultet suraduje i s pojedinim udrugama Zajednice sportskih udruga Grada Osijeka i Županijskim sportskim savezom, Školskim sportskim savezom grada Osijeka, Nogometnim klubom Osijek, Gimnastičkim društvom Osijek - Žito te drugim subjektima koji djeluju u području ili su povezani s kineziološkom strukom.

Kako bi se potaknulo poduzetništvo i društveno korisno učenje, Kineziološki fakultet uz postojeće programe cjelovitog obrazovanja razvija i nove programe u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti Grada Osijeka, posebice Odsjekom za sport, i s njihovim djelatnicima.

Zakonom o sportu definiran je stupanj obrazovanja potreban za rad u svim područjima pri-

mijenjene kineziologije, stoga izobrazba i osposobljavanje kadra iz navedenog područja postaje nužda jer u istočnoj Hrvatskoj postoji mnogo sportskih udruga kojima nedostaje stručan kadar kineziološkog usmjerenja za realizaciju programa iz različitih područja kineziologije. Izradom Strategije razvoja sporta Grada Osijeka, studija upravo pokazuje nedostatak educiranog kadra iz područja kineziologije. Stoga je u planu zajedničko formiranje Dijagnostičkog centra kojim bi se otvorila i mogućnost suradnje sa zajednicama sportskih udruga gradova u Slavoniji. Naime, Osijek i Slavonija područje su s velikim potencijalom razvoja vrhunskog sporta što potvrđuju i dosadašnji rezultati športaša s tog područja postignuti na najvišim razinama natjecanja u Europi i svijetu, ali i nova ulaganja u sport u gradu i okolici. Suradnjom Kineziološkog fakulteta s nacionalnim sportskim savezima koji su pod okriljem Hrvatskog olimpijskog odbora športašima s ovog područja omogućila bi se viša kvaliteta trenajnog procesa u pripremi za najviša sportska dostignuća u njihovoj karijeri.

Osnivanje Studentskog sportskog kluba KIFOS – postati kompetentan vođa u sveučilišnom športu

Tvrтко GALIĆ

Svi poznavatelji studentskog športa na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku znaju koliko su studenti nove sveučilišne sastavnice u njeemu uspješni. U proteklom tri mjeseca akademskim godinama današnji studenti Kineziološkog fakulteta Osijek natjecali su se pod zastavom Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku čiji su bili studenti i za koji su osvajali brojna odličja na sveučilišnoj i nacionalnoj razini. Osnivanjem Kineziološkog fakulteta Osijek, studenti od ove akademske godine u sveučilišna sportska natjecanja kreću nastupajući za matični Kineziološki fakultet.

Nakon razgovora sa studentima, privremena dekanica Fakulteta prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević potaknula je inicijalni sastanak osnivanja Studentskog sportskog kluba Kineziološkog fakulteta Osijek. Inicijalnom sastanku, osim privremene dekanice, nazočili su

i doc. dr. sc. Zvonimir Tomac i dr. sc. Tvrтко Galić kao predstavnici Fakulteta te gospodin Igor Salajić, tajnik Sveučilišnog sportskog saveza Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Nakon korisne i ugodne rasprave o perspektivama sveučilišnog športa na fakultetskoj, sveučilišnoj i nacionalnoj razini, gospodin Salajić u ime Sveučilišnog sportskog saveza pozdravio je inicijativu osnivanja još jednog studentskog sportskog kluba s perspektivom pružanja potrebne institucijske i savjetodavne potpore Kineziološkom fakultetu Osijek kako bi se klub ustrojio što prije. Domaćini su svesrdno prihvatili pomoć istaknuvši važnost organiziranog i sustavnog pristupa studentskom športu. Želja studenata Kineziološkog fakulteta Osijek jest putem studentskog sportskog kluba stvoriti preduvjete za sudjelovanje na studentskim sportskim natjecanjima. Ono što još više raduje jest želja studenata za proširenjem osobnih kinezioloških kompetencija na studen-

te ostalih sveučilišnih sastavnica. Upravo u tom segmentu studenti u budućnosti žele biti nositelji kvalitete studentskih sportskih aktivnosti organiziranjem niza edukativnih radionica, tribina i različitih rekreativnih aktivnosti za sve studente osječkog Sveučilišta. S obzirom na to da su studenti Kineziološkog fakulteta zasigurno kompetentniji upravo u području kineziologije, sve nas vesele njihovi planovi podizanja kvalitete studentskog športa, a time i studentskog života.

Na samom kraju inicijalnog sastanka zaključeno je da će Uprava Kineziološkog fakulteta pokrenuti pravne procedure osnivanja studentskog sportskog kluba i uputiti zahtjev za pristupanje Sveučilišnom sportskom savezu. Budući da studenti već razrađuju ideje i sadržaje koje će predstaviti u idućem razdoblju, ostaje nam svima nadati se i daljnjem uspjehu studentskog športa na natjecateljskom, ali i na rekreativnom planu.

MEĐUINSTITUCIJSKE SURADNJE AKADEMIJE ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

Antonija MATIĆ, Igor TRETINJAK

Kao jedina umjetničko/znanstveno-nastavna sastavnica u sklopu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, ali i institucija koja obuhvaća široku paletu umjetničkih izražavanja, Akademija za umjetnost i kulturu zahvalna je i tražena partnerica u najrazličitijim oblicima projekata i suradnji. Svjesna toga, ali i širine i iskustva koje studenti dobivaju suradnjom s različitim vrstama institucija, Akademija od svojih početaka stvara poslovne i partnerske veze s institucijama različitih profila u Osijeku, Hrvatskoj, Europi, ali i u svijetu.

Suradnje na lokalnoj razini

Suradnja s drugim sastavnicama našeg sveučilišta gradi se na više razina - od projekata preko partnerstava i suradnji na festivalima poput Dioniza ili Lutkokaza do partnerskog oblikovanja studijskih programa, za što je odličan primjer osmišljavanje poslijediplomskog specijalističkog studija Kreativne terapije u suradnji s Medicinskim fakultetom Osijek i Kliničkim bolničkim centrom Osijek.

Suradnje na lokalnoj razini važne su zbog blizine i bliskosti partnera te suočavanja s istim izazovima i problemima. One ujedno jačaju vidljivost i učvršćuju položaj Akademije za umjetnost i kulturu u vlastitom gradu i prostoru, oplemenjujući time okolinu u kojoj nastaju. Naime, realizacijom umjetničkih sadržaja i znanstvenom aktivnošću svojih studenata i nastavnika u sklopu međuinstitucijskih suradnji Akademija bogati kulturni, umjetnički i znanstveni život Osijeka i šire regije. U isto vrijeme sudjelovanjem studenata u realizaciji konkretnih umjetničkih i znanstvenih projekata osigurava se visoka razina kvalitete studiranja čime se rad u zajednici uključuje u obrazovne procese.

Nastavne baze u profesionalnim okruženjima

Kako bi omogućila studentima lakši prelazak iz sigurnosti studiranja u neizvjesnost profesionalnog života te ih što ranije počela uvoditi u njega, Akademija je akademske godine 2019./2020. započela s uvodenjem nastavnih baza u profesionalnim kazalištima i okruženjima. Prve korake u tom smjeru studenti su napravili u Kazalištu Virovitica, potom i u Gradskom kazalištu Požega gdje stvaraju vrlo dobro prihvaćene profesionalne produkcije. Nastavne baze Akademija

je otvorila i u osječkom plesnom klubu Broadway te na Osječkoj televiziji, ali i u istarskom gradiću Bale, u sklopu zaklade Mon Perin i trgovačkog društva Fort Forno, dok se dio nastave poslijediplomskog specijalističkog studija Kreativne terapije izvodi u Kliničkom bolničkom centru Osijek i na Medicinskom fakultetu Osijek.

Takav oblik izvođenja nastave u profesionalnim okruženjima pokazao se obostrano važnim i korisnim - s jedne strane studenti se po prvi put susreću s profesionalnim radom, što se pokazuje izuzetno vrijednim temeljem za kasniji profesionalan život, a s druge strane svojom mladenačkom energijom i kreativnošću bogate sredine u kojima rade, poneke kulturno i umjetnički budeći iz poduljeg sna.

Nacionalne i međunarodne suradnje

Ta slojevita suradnja na lokalnoj razini važan je temelj na kojem Akademija gradi daljnje nacionalne i međunarodne suradnje, svake godine sve duljim i „jačim“ popisom partnerskih ustanova. U prvom su planu srodne visokoškolske ustanove, no uz njih Akademija suraduje i s kulturnim ustanovama i tvrtkama iz realnog sektora iz cijele Hrvatske, susjednih zemalja Bosne i Hercegovine, Slovenije, Srbije, Makedonije i Mađarske, potom Bugarske, Češke, Slovačke, Rumunjske, Francuske i Velike Britanije, a vrlo dobre veze postavljene su i s nekim američkim visokoškolskim ustanovama. U fokusu su partnerstva organiziranje i sudjelovanje u međunarodnim koprodukcijama, programima i projektima, organiziranje zajedničkih znanstvenih skupova, radionica, seminara, predavanja, potom prijenos nastavne i znanstveno-istraživačke i umjetničko-istraživačke prakse te kreiranje zajedničkih diplomskih i doktorskih studija. Veze sa srodnim ustanovama omogućuju i lakšu mobilnost nastavnika, asistenata, znanstvenih novaka i poslijedoktoranata što se pokazuje vrlo važnim elementom u pogledu širenja vlastitih umjetničkih i/ili znanstvenih pogleda studenata i profesora. Bogata i raširena međuinstitucijska suradnja Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku s partnerima u Osijeku, Hrvatskoj, Europi i svijetu, dakle, s jedne strane bogati i oplemenjuju partnerske sredine svježim, suvremenim i mladenački hrabrim umjetničkim izrazima, u isto vrijeme usmjeravajući poglede studenata prema „stvarnom“ svijetu nakon studija, stvarajući važne kontakte i povezujući ih s mogućim umjetničkim partnerima, ali i poslodavcima.

U ORGANIZACIJI FILOZOFSKOGA FAKULTETA, VISOKOGA EVANĎEOSKOG TEOLOŠKOG UČILIŠTA I CENTRA ZA INTEGRATIVNU BIOETIKU SVEUČILIŠTA J. J. STROSSMAYERA U OSIJEKU

Siromaštvo je problem s više lica, prepoznati drugog u potrebi prvi je korak k rješenju

OSJEČKI SKUP „DRUGI KAO APEL: SIROMAŠTVO I RIZIK OD ISKLJUČENOSTI“ ORGANIZIRAN U POVODU OBILJEŽAVANJA MEĎUNARODNOGA DANA BORBE PROTIV SIROMAŠTVA

Darija RUPČIĆ KELAM

Nije lako nositi etiketu siromaštva, živjeti u začaranom krugu iz kojeg kao da nema izlaza. Problemi koji su se nagomilali nisu nastali odjednom. Stoga ni rješenja ne mogu biti jednoznačna, a posebno trebamo izbjegavati stigmu i reći „sami su krivi“, već prepoznati u drugom koji je u nevolji vlastito lice - rekla je u uvodnom izlaganju Julijana Mladenovska-Tešija s Visokog evanĎeoskog teološkog učilišta, a ispred organizatora skupa.

Osječki skup „Drugi kao apel: siromaštvo i rizik od isključenosti“ organiziran u povodu obilježavanja Međunarodnoga dana borbe protiv siromaštva održan je 16. listopada 2020. u Caffè baru Trica, u organizaciji Filozofskoga fakulteta, Visokoga evanĎeoskog teološkog učilišta i Centra za integrativnu bioetiku Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Doc. dr. sc. Darija Rupčić s Filozofskoga fakulteta Osijek osvrnula se na

to da je siromaštvo velik globalan, ali i hrvatski problem. „Odgoj i obrazovanje, poticanje empatije i skrbi osnovni su alati za promjenu svijesti i izgradnju cjelovite osobe koja je često sužena unutar zahtjeva za gomilanjem znanja i materijalnih dobara te očuvanjem sebe. Umirujemo svoju savjest „lajkovima“ i okrećemo lice od onog u potrebi pored nas jer nas taj pogled uznemiruje“, rekla je Rupčić Kelam. Potreban je povratak pojedincu kao cjelini, a to se može postići odgojem za skrb kao protutežom kompetitivnom i tržišno nastrojenom suvremenom svijetu.

Govoreći o siromaštvo u Gradu Osijeku, Romano Kristić, pročelnik Upravnog odjela za socijalnu zaštitu, umirovljenike i zdravstvo Grada Osijeka, istaknuo je da je u riziku od siromaštva više kategorija građana, među kojima su djeca i mladi, starije osobe, dugotrajno nezaposleni i umirovljenici. Trenutačno na području grada Osijeka ima 29 853 umirovljenika, a broj je zaposlenih 49 313 (izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, sije-

čanj 2020.). Grad Osijek koristi se spektrom mjera za ublažavanje rizika od siromaštva: zajamčene minimalne naknade (820 korisnika ili 1459 članova kućanstva), doplatci za pomoć i njegu tuđe osobe (1267 korisnika), osobne invalidnine (734 korisnika), naknade do zaposlenja (107 korisnika), naknade za troškove stanovanja (606 korisnika), besplatan prijevoz (680 korisnika) i druge. Mišo Lukačević, zamjenik ravnatelja Caritasa Đakovačko-osječke nadbiskupije, istaknuo je kroz pregled aktivnosti te organizacije, koja pomaže najranjivijima već 77 godina, da je osnovno poslanje Crkve naviještanje, slavljenje sakramenata i pomaganje. Aktivnosti Caritas obuhvaćaju pučke kuhinje u Osijeku, Slavskom Brodu i Vinkovcima gdje se podijeli i više od 350 obroka dnevno, a obroke dobiva i Centar za prihvat beskućnika u Osijeku. Caritas uključuje volontere u pomoći potrebitim pojedincima i obiteljima, stipendira učenike i studente, pomaže mladim majkama i trudnicama, posuđuje medicinska pomagala.

Visoko evanĎeosko teološko učilište teži odgoju i obrazovanju koje povezuje teoriju s praksom i teologiju s djelovanjem. Bivši studenti toga učilišta Danijel i Marijana Vuga pokrenuli su udrugu i dnevni boravak za beskućnike „Dom nade“. Za svoje aktivnosti pomaganja ove su godine dobili nagradu Ponos Hrvatske. Tajana Šarić, socijalna pedagoginja iz Osijeka, govorila je o Obrtničkoj školi u kojoj radi i svojem volonterskom iskustvu u Zambiji. „Djeca u mojoj školi su divna, učenici dolaze iz različitih sredina i često su vrlo siromašni, toliko da jedan par čizmica dijele dvije sestre koje su sretno kada im se smjene u školi ne preklapaju. Ima sličnosti i razlika između Hrvatske i Zambije. Siromaštvo se pokazuje na sličan način: ono je nedostatak osnovnih stvari koje djeci trebaju da bi bila u školi, od odjeće do hrane, bilježnice su akutan problem. Sustavna su rješenja potrebna i u jednoj i u drugoj državi, no to ne znači da se svatko od nas ne može uključiti, volonirati, u Zambiji ili Hrvatskoj, svejedno je“ - istaknula je Šarić.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

O SREĆI...

„PRONALAZENJE SREĆE POČINJE ODUSTAJANJEM OD POTRAGE ZA SREĆOM“, VIKTOR E. FRANKL

Ana KURTOVIĆ

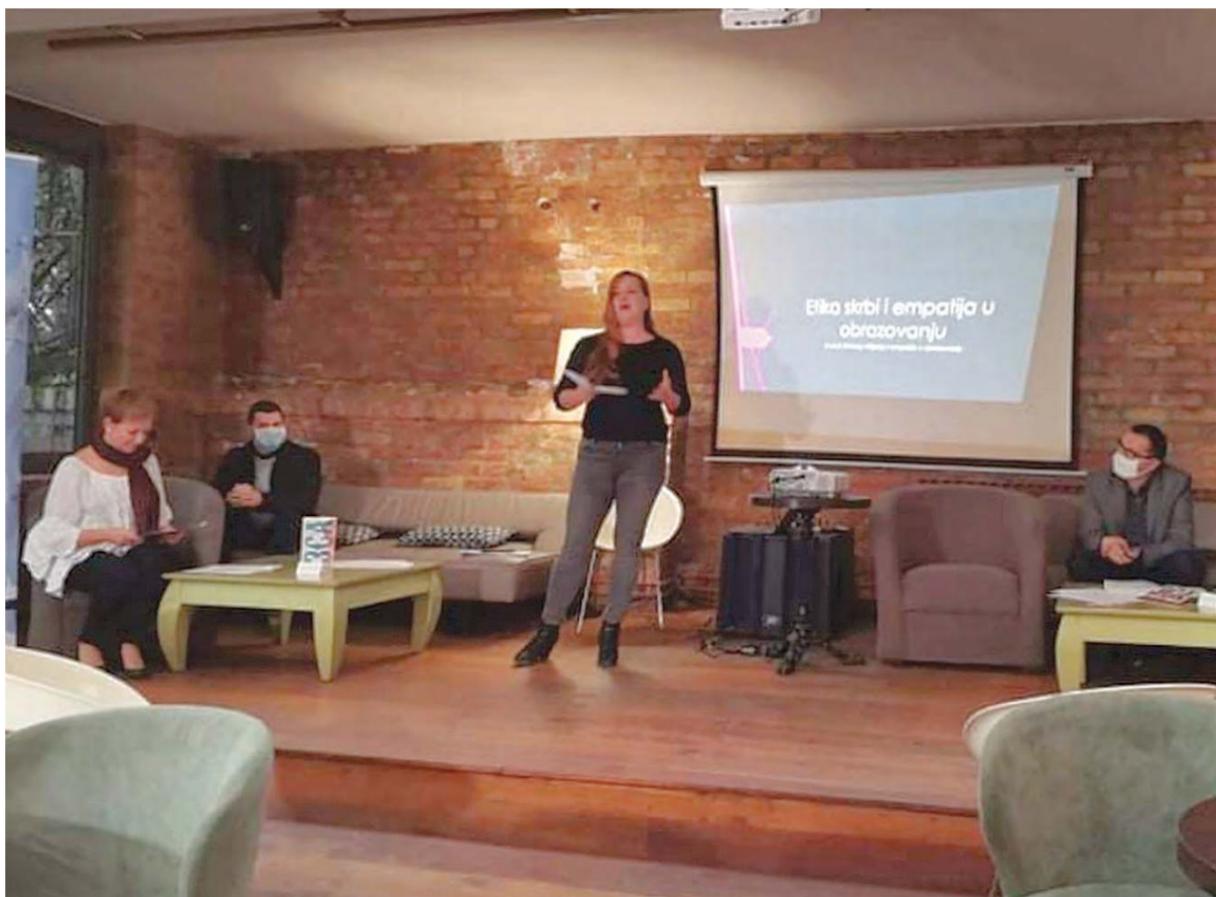
Ovo nije tekst koji sadrži savjete kako biti sretan. Ovo je tekst koji se bavi poimanjem sreće i nastoji pobiti neke mitove o sreći koji su jako prisutni u modernim, osobito zapadnim društvima.

Sreću se može definirati kao stanje u kojem osoba osjeća užitek ili zadovoljstvo. Sama činjenica da je sreća stanje podrazumijeva da nije trajna - to su osjećaji koji dolaze i odlaze. Česta pogreška u poimanju sreće jest ta da se očekuje da ona bude neko stalno stanje gdje se osoba u svakom ili većini trenutaka tako osjeća. Međutim, sreća dolazi u bljeskovima, nekada manjim, nekada većim, ali uvijek prolaznim. Iako možemo govoriti o ukupnom zadovoljstvu koje može biti visoko i poželjno je da bude visoko, to ni u kojem slučaju ne znači da će se osoba tako osjećati cijelo vrijeme ili većinu vremena. Ako se prisjetite najsretnijeg trenutka u svom životu, nekog predivnog događaja ili iskustva uz koji se vežu samo lijepe uspomene i ugodni osjećaji - pokušajte se sjetiti koliko su ti osjećaji trajali. Osjećate li i dalje istu razinu istih osjećaja ili su se oni promijenili nakon određenog vremena? Ugodne su emocije koje povezujemo sa srećom kao i sve druge emocije - promjenjive.

Još je jedna velika zabluda u vezi sa srećom ta da je sreća normalno ljudsko stanje. Prvenstveno zato što dovodi do toga da ljudi misle kako nisu normalni, da nešto s njima nije u redu, da nešto ne rade dobro ako se ne osjećaju sretnima. To dovodi do toga da se uobičajena, prirodna i normalna ljudska iskustva i doživljaji obilježavaju kao nešto bolesno ili defektno. Nažalost, to može dovesti do okrivljavanja i kritiziranja sebe jer nismo sretni. Upisali smo fakultet koji smo htjeli, imamo posao koji volimo, imamo partnera ili partnericu, imamo ljude koji nas vole u svojem životu. Kako se usudujemo ne biti sretni? Koliko moramo biti sebični ako nismo sretni, a toliko ljudi nemaju ni pola onoga što imamo? Istina je potpuno suprotna, nije naša dužnost niti ikomu dugujemo biti cijelo vrijeme sretni zbog svega što imamo u životu. Istina je, također, da sve najljepše i najvrjednije stvari u životu ne donose samo ugodne emocije.

je. Uz fakultet na kojem želimo studirati dolaze i umor, stres, napetost, strah i nesigurnost. Uz bliske odnose dolaze i sukobi, rizik da budemo povrijeđeni, pa i bol gubitka. Sva su ta iskustva sastavni dio života i prirodno je da se onda osjećamo loše. Prema tomu, normalno ljudsko stanje nije sreća, nego cijeli spektar ugodnih i neugodnih iskustava.

Često čujemo da je ljudima cilj biti sretan u životu. Iako to zvuči lijepo, problem je takvoga shvaćanja sreće u tome što ljudi osjećaju da su podbacili ako to ne mogu postići ili ako se tako ne osjećaju većinu vremena. Budući da je sreća normalno ljudsko stanje, onda bismo se trebali osjećati sretnima ako imamo neke osnovne stvari u životu kao što su obitelj, posao, uspjeh, prijatelji i sl. S obzirom na to da se tako ne događa, logičan je zaključak da nešto nije u redu s nama jer trebamo biti sretni ako smo postigli ili stekli sve što mislimo da čovjeka usrećuje. Naravno da to nije točno jer osjećati neugodne emocije najprirodnija je stvar na svijetu s obzirom na to da život nekada zna biti težak. Studiranje je teško, posao zna biti naporan, brinemo se o obitelji i sl. Nema osobe na svijetu koja se neće složiti s tvrdnjom da je život, bar ponekad, težak. Nitko neće reći da mu u životu treba više teškoća, da mu je prelagano. Međutim, istovremeno će si mnogi uskraćivati pravo da im bude teško i da se osjećaju loše te se kriviti ili si zamjerati što nisu sretni. Sada kada smo objasnili što sreća nije i da je pogrešno očekivati ju cijelo vrijeme, možda je vrijeme da ju probamo definirati na nešto drukčiji način. Sreća se može sagledati u širem kontekstu. Ne kroz stvari koje imamo i kako se osjećamo cijelo ili većinu vremena, nego kao život kakav vodimo ili kakvom težimo. Možda se sretan život može definirati kao onaj koji je bogat, ispunjen i smislen, život u kojem doživljavamo cijeli spektar ljudskih iskustava, uključujući i ona neugodna. To, naravno, ne znači da u svakom trenutku moramo osjećati da nam je život ispunjen ili bogat. Često se događa da moramo odgoditi neke stvari, strpjeti se pa čak i žrtvovati neke želje kako bismo napravili, ostvarili ili dobili nešto što nam je važno. Sve dok to radimo zato što nam je nešto važno, vodi nas prema životu kakav želimo živjeti i osjećamo neku svrhu i smisao u tome, šanse su da radimo nešto dobro. Činjenica da pritom ne osjećamo cijelo vrijeme sreću ili zadovoljstvo, pa čak i da smo često frustrirani, ne mijenja naše vrijednosti, vrijednost onoga što radimo ni vrijednost života koji živimo.

Siniša PETKović

Dani Matice hrvatske 2020. koncertno čitanje

U organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Osijeku, Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku i Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u povodu Mjeseca Hrvatske, u četvrtak, 22. listopada 2020. godine s početkom u 19,30 sati održan je razgovor o predstavi i izvedba predstave „Jedna od sestara“ Kordelije Palađin i Roberta Raponje. Publici je u sklopu programa Dimenzioniranje jedne od sestara bio predstavljen umjetnički rad svih kazališnih struka na predstavi Jedna od sestara. Riječ je o monodrami Kordelije Palađin u režiji Roberta Raponje. Uloga Irene povjerena je Katici Šubarić. Irene utjelovljuje mnoge mlade u dvadesetim godinama koju su na presudnom raskrižju vlastitog života, pred odlukama koje će im trasirati cijeli život. Vješto prikazani antagonizam između roditeljskih želja i mladenačkih snova, sumnje i lomovi u nutrini bit će jasno predstavljeni publici uz pomoć izvedbe izabranih scena iz predstave. Pozdravni je govor održala Jasminka Mesarić, a redateljskom je postupku govorio Robert Raponja, kritički je osvrta dala Katarina Žeravica, a izabrane je scene iz predstave interpretirala Katica Šubarić.

Četvrt stoljeća Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Ove se godine navršava 25. obljetnica djelovanja Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Svih tih godina ona nije bila samo knjižnica za austrijsku nacionalnu manjinu i govornike njemačkoga jezika, nego i svojevrsan kulturni centar za srednjoeuropske integracije.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Sustavom austrijskih knjižnica u inozemstvu, tzv. Österreich-Bibliotheken im Ausland, Republika Austrija na svim onim prostorima gdje žive pripadnici austrijske narodnosti vodi brigu na različite načine, osiguravajući zadovoljavanje osnovnih knjižničnih i kulturnih potreba pri čemu se u pripadnicima drugih naroda predstavljaju osnovne kulturne i duhovne vrijednosti te zemlje i naroda. Organizaciju i koordinaciju austrijskih knjižnica i čitaonica u inozemstvu vodi Odjel za kulturu Saveznoga ministarstva za Europu, integraciju i međunarodne poslove Republike Austrije, uz potporu lokalnih veleposlanstava i austrijskih kulturnih foruma, a infrastrukturu i osoblje osiguravaju ustanove u kojima su smještene knjižnice. Za sve knjižničare austrijskih knjižnica u inozemstvu svake se godine organiziraju jednodnevni seminari o austrijskoj književnosti i kulturi, a u organizaciji i pod pokroviteljstvom Republike Austrije održavaju se u Beču i okolnim gradovima. Austrijska čitaonica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek središnja je knjižnica Austrijanaca i jedna od jedanaest središnjih knjižnica nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Za korisnike je otvorena 1995. godine u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova Republike Austrije kao odsjek Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek radi osiguravanja dostupnosti knjiga i drugih izvora informacija na njemačkom jeziku pripadnicima u Republici Hrvatskoj te potpore očuvanju, njegovanju i promicanju njihovih kulturnih i nacionalnih vrijednosti. Inicijativa i prvi kontakti za osnivanje Austrijske čitaonice u Osijeku pojavili su se još 1988. između Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i Austrijskog kulturnog instituta, no zbog ratnih zbivanja, ostvarivanje projekta započelo je tek 1993. godine, a vodio ga je Rektorator Sveučilišta u Osijeku. Nakon završetka uređenja prostora, 1996. godine, prigodom posjeta bivšeg austrijskog ministara vanjskih poslova dr. Aloisa Mocka Osijeku i Hrvatskoj, upričeno je svečano otvorenje Austrijske čitaonice u nazočnosti brojnih dužnosnika. Danas Austrijska čitaonica djeluje kao poseban odsjek GLSKO-a u cilju zadovoljavanja knjižničnih potreba austrijske i

njemačke nacionalne manjine i upoznavanja većinskog i drugog manjinskog stanovništva u austrijskim kulturnim i duhovnim stvaralaštvom te njihovom povijesti koja je i naša zajednička povijest. Austrijska čitaonica organizira i sudjeluje u realizaciji važnog broja prigodnih događanja koji su bitan čimbenik u promociji njemačkoga jezika i austrijske kulture, povijesti i znanosti, poput Dana austrijske kulture (od 2010.) i obilježavanja Međunarodnoga dana materinskoga jezika (od 2012.). Najvažniji su se još 1988. između Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i Austrijskog kulturnog instituta, no zbog ratnih zbivanja, ostvarivanje projekta započelo je tek 1993. godine, a vodio ga je Rektorator Sveučilišta u Osijeku. Nakon završetka uređenja prostora, 1996. godine, prigodom posjeta bivšeg austrijskog ministara vanjskih poslova dr. Aloisa Mocka Osijeku i Hrvatskoj, upričeno je svečano otvorenje Austrijske čitaonice u nazočnosti brojnih dužnosnika. Danas Austrijska čitaonica djeluje kao poseban odsjek GLSKO-a u cilju zadovoljavanja knjižničnih potreba austrijske i

cima iz Austrije, filmskih projekcija, posjeta osnovnoškola, srednjoškola i studenata s profesorima. Pod pokroviteljstvom Austrijskog kulturnog foruma i Njemačke službe za akademski razmjenu, u organizaciji Odsjeka za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku, Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u nešto drugačijim, neobičajenim okolnostima, obilježena je 25. obljetnica. Naime, zbog pandemije uzrokovane virusom SARS-CoV-2, četverodnevni program održan je putem mrežne platforme Zoom, dakle u mrežnom okruženju što je naišlo na vrlo velik odaziv posjetitelja. Povodom 25 godina Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek pozivamo vas na druženje u ugodnom okruženju putem konferencijske platforme Zoom. Poveznica na virtualnu prostoriju, u kojoj će se odvijati ti aktivnosti, pravovremeno će se objaviti unutar grupe te na internetskim stranicama Austrijskog kulturnog foruma, Gradske i Sveučilišne knjižnice Osijek i Filozofskog fakulteta Osijek. Program je trajao u razdoblju od 27. do 30. listopada 2020., a posjetitelji su svakodnevno mogli uživati bogatom programu koji se prvoga dana sastojao od pozdravnog govora i kratkog filma „Virtualno vodstvo kroz Austrijsku čitaonicu Osijek“. Potom je predstavljena knjiga s Barbarom Rieger i Alainom Barberom „Djeca poezije - austrijski autor i autorice u crno-bijelom - Crnobijele impresije iz bečkih kavana. Barbara Rieger i Alain Barbero tim su iz snova kada se radi o preporučivanju priče putem portreta te vođenju čitatelja kroz uzbuđujuće putopise. Francuski fotograf i austrijska autorica zajedno su priredili već dvije fotomonografije: Melanz poezije, objavljena 2017. i Djeca poezije 2019. (obje kod nakladnika Kremayr & Scheriauer). Monografije prikazuju suvremene austrijske autorice i autore. U Melanz poezije smješteni su u njihovo „prirodno stanište“ - kavanu. Rieger i Barbero uspješno time povezuju književnost i kavansku kulturu. U „Djeci poezije“ putovanje vodi u prošlost: autori rođeni između 1924. i 1994. pričaju o svojem djetinjstvu i o mnogim drugim zgodbama i nezgodama. Čitanjem i kratkim filmom s Christianom Kösslerom „Du-

RIZNICA SILOVITO OKUPLJA KREATIVCE SVEUČILIŠNIH SASTAVNICA

Josipa MJOČ

Kreativna je riznica popularizacijski simpozij kreativne industrije Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji od 2015. ustrajno okuplja kreativne sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Tako se šestu godinu zaredom i ovoga travnja očekivalo održavanje Kreativne riznice, popularizacijskog simpozija kojemu je 2018. godine dodijeljena Državna nagrada za znanost u kategoriji populariziranja znanosti. „Kreativna sila“, krovna tema 6. Kreativne riznice, imala je dvojak cilj: posvetiti se istraživanju heterogenih kreativaca, odnosno kreativne radne snage kao temeljne sile kreativne industrije te ustrajati na okupljanju kreativaca sveučilišnih sastavnica. S obzirom na ugrozu od COVID-19 virusa, ovogodišnja Kreativna riznica održavala se u trima terminima i prilagodila se uključivanju izlagača i posjetitelja primjenom digitalne tehnologije. Po uzoru na antičke simpozije koji su uključivali natjecanje u retorici, Kreativna riznica od 2019. godine organizira Milenijsko natjecanje u kreativnoj industriji. Upravo je 2. međunarodnim Milenijskim natjecanjem u kreativnoj industriji u travnju 2020. otvorena Kreativna riznica, a pobjednici su proglašeni 25. travnja 2020. godine u 18 sati putem platforme Zoom. Natjecatelji su se prijavljivali u jednu od dviju kategorija namijenjenih srednjim školama (Kreativni sat) ili visokooobrazovnim obrazovnim ustanovama (Kreativni planet), a radovima su nudili rješenje kako planetarno „Osvajati glagoljicom“. Za istaknuti je kao je u Natjecanju sudjelovalo više od 70 natjecatelja te da se međunarodni karakter Natjecanja ostvario u potpunosti što potvrđuje i drugonagrađeno rješenje iz kategorije Kreativni planet koje je osvojio tim iz Moskve pod mentorstvom Poline Korolkove. Drugi dio Kreativne riznice održan je od 21. do 24. listopada 2020. godine kao tehnološkim podržan dijalog 54 izlagača na 32 izložena sadržaja koja je popratilo više od 80 000 posjetitelja. Josipa je Mjoch obnašala ulogu simpozijarhinje što je u navedenim okolnostima podrazumijevalo uspostavljanje susretanja izlagača i posjetitelja bez zdravstvenog ugrožavanja. Da je simpozijarhinja Josipa Mjoch u tome uspjela, potvrdili su negativni pokazatelji vezani uz zarazu virusom COVID-19 jer nakon trodnevne provedbe liste-podopskog dijela simpozija nije bilo zaraženih. Dosađajni „atanorski i otvoreni kabineti“ na Kreativnoj riznici 2020. prenamijenjeni su u „digitalne kabinete“ prilagođene širokom dosegu praćenja simpo-

zijskog populariziranja kreativnih djelatnika svih dvanaest sektora kreativne industrije. Usmjerenost „kreativnoj sili“ - kreativnim profesionalcima i amaterima, ali i znanstvenicima, inženjerima i drugim predstavnicima „kreativne jezgre“ koja je, prema Richardu Floridi, središte naprednih sredina, Kreativna je riznica 2020. pokazala snagu Sveučilišta. Suradnjom sveučilišnih sastavnica analizirana je zaštita autorskih prava te uloga znanosti i kulture kao izvorišta kreativnih djelatnosti u Osijeku s ključnom ulogom koju nosi Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera. Uz organizatore - Ekonomski fakultet u Osijeku i Institut Andizet - ovogodišnji su partneri Kreativne riznice bili Filozofski fakultet Osijek i Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku. Za naglasiti je kako je volontiranje doživjelo dodatnu vrijednost te se u okviru Riznice naziva „rizničarenjem“, a ovogodišnji su rizničari (studenti volonteri) imenovani u Organizacijski odbor čime dobrovoljno sudjelovanje postaje mentorski vodena izvannastavna aktivnost kojom se rizničari osposobljavaju za djelovanje u javnim aktivnostima. U najširem smislu, rizničarenje obuhvaća aktivnosti upoznavanja i čuvanja naslijeđa poteklog iz znanosti, umjetnosti i kulture, ali tako da se njihovo čuvanje stavlja u funkciju suvremene teme koja se proučava na Kreativnoj riznici. Na gala Vodikovoj svečanosti, krovnoj svečanosti održanoj 23. listopada 2020., dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku prof. dr. sc. Boris Crnković naveo je da se „kreativnost nalazi u podlozi svakog inovativnog djelovanja, stoga problematiziranje uloge i važnosti kreativne radne snage doprinosi ekonomiji. Republike Hrvatske i traženju novih rješenja u različitim oblicima javnog djelovanja.“ Kreativni i inovativni nastavnici, učenički i studentski pozivaju se na novo, treće Milenijsko natjecanje koje će se održati u proljeće 2021. godine pod krovnom temom „Put svile“, a o kojem se obavijestilo nalaze na mrežnoj stranici milenijsko.efos.

Vesna ZOBUNDŽIJA

„Zemlja... Videna u svemirskoj perspektivi kao „modri biser“, ona nas nosi, hrani, održava, štiti, čuva, nagrađuje, teži i nadahnjuje, ne postavljaajući uvjeta, tek ponekad opominjući u vidu katastrofa, da smo prekoracili granicu njezine izdržljivosti i održivosti.“ (iz Proslava za programsku knjižicu MHK-a 2020. Božice Jelušić) Nacionalna manifestacija Mjesec hrvatske knjige već 25 godina promiče važnost čitanja i knjiga, ali i knjižnica kao mjesta javnog i slobodnog pristupa. Knjižnice Grada Zagreba, kao glavni organizator te manifestacije, predlažu svake godine temu i moto pod kojim se organiziraju središnji i lokalni programi. Programi ovogodišnjeg MHK-a posvećeni su planetu Zemlji, u povodu 50. obljetnice obilježavanja Dana planeta Zemlje, pod motom: Razlistaj se! Nažalost, s obzirom na pandemiju koja nikako ne jenjava i ne dopušta ni kratkoročno, a kamoli dugoročno planiranje, teško je bilo unaprijed organizirati bilo kakve aktivnosti. Međutim, Knjižničnom odboru Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek teme je bila previše iza-

zovna i zanimljiva, a ideje su samo navirale. Prilagodili smo program epidemiološki situaciji i smanjili broj događanja, te sući se pritom da i ove godine budu zanimljiva, edukativna i atraktivna. Kao zelena knjižnica, koja i ina-

li smo izložbu o održivoj gradnji Zelene materijali za održivi planet, predstavljajući tekstom i slikom odabrane primjere biološkog projektiranja, samoodrživih kuća, konstrukcija od recikliranih materijala i ozeleljavanja krova u projektima ekološke arhitekture. U subotu, 17. listopada organiziran je posjet OPG-u Čudesna šuma, u Bilju, ekoinjanju Marija Romulica, poznatog i priznatog osječkog fotografa, na kojem se bavi organskom, ekoproduktivnom voća i povrća po načelima biodinamičnog uzgoja. Domaćin zvele je proveo po svojem zaista čudnom imanju i ispricao impresivnu priču od ideje do reali-

zacija samoodržive ekološke farme. Čuli smo mnogo zanimljivih i korisnih informacija i iskustava o ekološkom uzgoju hrane, revitalizaciji zemljišta, permakulturi i bioraznolikosti, ali i o planovima da se na svojem velikom imanju uskoro počne baviti agrourizmom u čemu imja svedrno potporu i pomoć obitelji. Najpopularniji hrvatski meteorološki promjenama i globalnom zatopljenju te što možemo učiniti za zdraviji planet. Svaki, pa i najmanji korak u tom smjeru bit će ako djelujemo zajedno i ako počnemo odmah! Jedan smo takav korak i mi napravili organiziravši Izazov „Održiv drvo“ kojim smo izazvali studente druge godine sveu-

čilišnog preddiplomskog studija Građevinarstva da preuzmu i njeguju mlado stablce lipe i savjetuju ga za sljedeći narastaj kojemu će ga predati iduće godine. Oni će ga pak njegovati za sljedeći narastaj ili, ako bude dovoljno veliko za sadnju, posaditi iza Fakulteta. Studentica Petra Jagnjić dobrovoljno se javila kao prva „saptčića“ našoj lipi, želimo joj mnogo uspjeha i sreće. U ponedjeljak, 26. listopada imali smo veliko razgovorilo poslušati zanimljivo predavanje dr. sc. Ivana Ambroša, direktora Centra kompetencija d. o. o. za istraživanje i razvoj iz Vinkovaca i dr. sc. Josipa Paletara, predsjednika Uprave Faletara, predsjednika Udruge Sadržaj, a za studente sveučilišnog diplomskog studija Građevinarstva prikazivanje filma Beskončna sreća, zahvaljujući razumijevanju i susretljivosti Kina Uranija & Kinematografi Osijek. Zbog ograničenog broja mjesta, nisu, nažalost, mogli biti prisutni svi koji su željeli pogledati taj dugometražni dokumentarni film o „najboljoj rezidencijalnoj zgradi na svijetu“, slavnoj 8 Tallet (Osmici) smještenoj u predgrađu Copenhagena. Projektiraju je u njegovom i opremanjem dravno-tehnoškog centra Slavonski hrast, povezivanjem gospodarstva i znanosti projektima istraživa-

IGRAČKE I AUTIZAM dizajn i izrada prototipova igračaka za djecu s teškoćama u razvoju

Margareta LEKIĆ

U srijedu, 4. studenog 2020. godine u sklopu Završne izložbe Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku održana je izložba radova nastalih u sklopu projekta Igračke i autizam. Studenti preddiplomskog i diplomskog studija s Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost izložili su svoje radove, prototipove igračaka za autističnu i drugu djecu u zgradi Kiparstva, u Kampusu, na adresi Cara Hadrijana 10/a u Osijeku. Projekt Igračke i autizam idejno je započela Hannah Laufer-Rottman, direktorka Palms for life, fondacije iz New York Cityja i inicirala suradnju s umjetničkom suradnicom i mentoricom na projektu Margaretom Lekić s Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku. Palms for life od sada je, uz mnoge druge projekte, ostvario i projekt Siya Kanyekanye koji se odvija u Eswani u Africi i kojemu je cilj jačanje vještina i mogućnosti ostvarivanja prihoda za mlade osobe s invaliditetom, na koji se nadovezuje projekt Igračke i autizam. Projekt je bio izazovan zbog mnogih kompromisa na koje su studenti trebali obratiti pozornost poput odabira materijala, boja, upotrijebljenih alata i osmišljavanja načina pakiranja jer, kako je rekla Hannah Laufer-Rottman, u Africi, osim upotrebe osnovnih alata - drveta, tkanine i boja, nema drugih mogućnosti za izradu igračaka. Također, studenti su morali paziti na činjenicu da je igračke moguće izraditi u više primjeraka i relativno kratkom vremenu. Zbog Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

ti su dizajnirali i izradili više od dvadeset prototipova edukativnih igračaka čiji će dizajn biti doniran u svrhu lokalne proizvodnje i prodaje edukativnih igračaka u Eswatinju u Africi. Pri završetku projekta prezentacije uputa izrade, pakiranja i prototipovi igračaka bit će donirani Centru za autizam u Osijeku s preporukom da dizajn podjele s drugim centrima i roditeljima polaznika centara. Cilj je projekta, uz edukaciju te interaktivnost studenata preddiplomskih i diplomskih studija, povećanje dječjih sposobnosti kao i potpora u učenju i razvoju. Studenti su bili usmjereni na razvijanje dizajna kreativnih igračaka koje potiču razvoj socijalnih vještina, razvoj komunikacije i društveni razvoj te pomažu pri smanjenju problema u ponašanju i utječu na stjecanje novih vještina. Nadamo da će nastale igračke napraviti razliku u kvaliteti života djece. Projekt je financijski podržao Studentski zbor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

ERASMUS+

Nacionalni seminar o priznavanju ECTS bodova stečenih tijekom mobilnosti

Dario FERIĆ, Josipa PLEŠA

Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO) i Agencija za mobilnost i programe EU (AMPEU) organizirali su Nacionalni seminar o priznavanju ECTS bodova stečenih tijekom mobilnosti koji se održao na Zoom platformi u petak, 23. listopada 2020. godine od 10,00 do 14,30 sati. Na seminaru su prikazani rezultati izvješća Priznavanje ishoda mobilnosti studenata u okviru programa Erasmus+. Prakse i trendovi na hrvatskim visokim učilištima temeljenog na povratnim informacijama sudionika fokus-grupe koja se održala krajem 2019. godine o procesu priznavanja na visokim učilištima, usklađenosti s Vodičem za korisnike ECTS-a, preprekama u priznavanju ishoda mobilnosti i studentskoj percepciji, priznavanju stručne prakse i usklađenosti s međunarodnim preporukama. Izlaganje je održala Katarina Bilonić iz Agencije za mobil-

nost i programe Europske unije. Osobna iskustva i postupanja podijelili su nacionalni predstavnici visokih učilišta prof. dr. sc. Dunja Škalamera-Alilović sa Sveučilišta u Rijeci i prof. dr. sc. Slaven Zjalić sa Sveučilišta u Zadru, radi poticanja rasprave koja je potom uslijedila. Na hrvatskim visokim učilištima različite su prakse vezane uz priznavanje mobilnosti, no svi sudionici složili su se da se u procesu priznavanja nastoji ne zakinuti studente. Ujednačeno je mišljenje da je proces priznavanja od samog početka transparentan i jasan te su studenti upoznati s time što će im se i na koji način priznati pa veće poteškoće i ne postoje. Ono što može dovesti do nepriznavanja jesu izvanredne okolnosti tijekom mobilnosti za koje student nije odgovoran, ali i tada se u komunikaciji s matičnim visokim učilištem pokušava pronaći najbolje rješenje. Iz perspektive visokih učilišta studentima se ne priznaju najčešće one promjene predmeta koje nisu dogovorene i usuglašene u Sporazumu o

učenu, a za koje studenti sami snose odgovornost. Poseban je naglasak na temi automatskog priznavanja koje je, u kontekstu novog sedmogodišnjeg razdoblja Erasmus+ programa, jedno od ključnih načela nove Erasmus povelje u visokom obrazovanju (ECHE 2021. - 2027.). Sudionici su se složili da Ministarstvo znanosti i obrazovanja, kada je riječ o nastojanjima da se uvedu preporuke o automatskom priznavanju kao obvezne, treba uzeti visoka učilišta i postići dogovor s njima. Pri donošenju takvih odluka, donositelji odluka trebaju se upoznati s problemima koji se događaju u praksi na visokim učilištima te razmotriti kakve bi posljedice to izazvalo. Svi sudionici ujednačenih su mišljenja da njihova visoka učilišta čine mnogo po pitanju mobilnosti, ali da im je potrebna i potpora s više razina pri čemu najviše ističu Ministarstvo znanosti i obrazovanja, ali i Ministarstvo vanjskih poslova. Pogled na aktualnu temu priznavanja virtualnih mobilnosti ponudio je i prof. dr. John Greenfield s University of Porto koji je podijelio iskustva svojeg sveučilišta vezana uz virtualno studiranje u okvirima trenutne pandemije.

Tko je rekao da se ne možemo zabavljati poštujući pravila?

IEEE STUDENTSKI OGRANAK OSIJEK MOŽE OBOJE

Ana ŠOKČEVIĆ

Ono što nas je iznimno pozitivno iznenadilo jest broj novih članova, njih čak 27, te 23 natjecatelja s preddiplomskih studija Računarstvo, Računalno i Unatoč svim preprekama, i ove smo godine organizirali natjecanje

IEEEEXTREME slijedeći epidemiološke mjere. Zbog velike zainteresiranosti i pridržavanja mjera, morali smo se podijeliti na dvije lokacije: Poduzetnički inkubator BIOS i restoran Monaco. Iako naši natjecatelji nisu mogli biti svi zajedno na jednom mjestu, uživali su u društvu koje su imali. Svi naši hrabri i ustrajni programeri tjednima su se neumorno pripremali samo-

stalno i s profesorom Tomislavom Rudecom te postigli uistinu izvrsne rezultate među kojima se ističu timovi „Mathos“, „Mathos2“ i „IngeniozneInjekcije“ koji su se našli u prvih 150 timova na svijetu, a većina se ostalih našla u prvih 1000 od sveukupno preko 3000 timova. Natjecateljima čestitamo na uloženoj trudu i nadamo se da ćemo ih vidjeti i sljedeće godine.

PRVO PREDAVANJE U SKLOPU DEVETOG CIKLUSA OTVORENOG ČETVRTKA

Je li emocionalna inteligencija uistinu put k sreći?

Domagoj KOSTANJEVAC

U četvrtak, 5. studenog 2020. u učionici 54 na Filozofskom fakultetu Osijek održalo se prvo predavanje u sklopu devetog ciklusa Otvorenog četvrtka. Predavanje Emocionalna inteligencija - put k sreći? održala je doc. dr. sc. Ana Babić Čikeš. Definirajući pojam emocionalne inteligencije, predavačica je publiku upoznala s različitim razinama na kojima se emocionalna inteligencija pojavljuje i kako utječe na naš život (npr. kako utječe na naše ponašanje, pamćenje, kako razumijemo različite emocije itd.). Znanstvenike zanima doprinosi li i u kojoj mjeri emocionalna inteligencija emocionalnom zdravlju pojedinca, školskom i poslovnom uspjehu. Sam se konstrukt mjeri samoprocjenama i procjenama drugih ljudi te različitim testovima. Na predavanju smo mogli doznati da su emocionalna i opća inteligencija nisko do umjereno povezane, a da najveći doprinos akademskom uspjehu emocionalna inteligencija ima zapravo kroz sposobnosti razumijevanja i upravljanja emocijama, ali taj doprinos sigurno nije veći od opće inteligencije. Također, emocionalna inteligencija ima pozitivan doprinos našem

mentalnom i fizičkom zdravlju, npr. viša emocionalna inteligencija povezana je s nižom depresivnošću i anksioznošću. Razvoj sposobnosti emocionalne inteligencije intenzivan je u prvim godinama života i u predškolskom razdoblju, no nastavlja se i dalje. Može se poticati tako da se uzme u obzir

važnost duha vremena, radi na sebi, ali i da se socio-emocionalno učenje uključi u kurikulum. Odgovor na pitanje iz naslova predavanja jest da emocionalna inteligencija nije put k sreći. Ona može učiniti život ljepšim i boljim u nekim vidovima, ali ima još mnogo čimbenika na putu do sreće.

LJETNA ŠKOLA NA SVEUČILIŠTU U RZESZOVU

Stela JOKIĆ

Marija Šperanda, studentica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, od 31. kolovoza do 11. rujna 2020. sudjelovala je na ljetnoj školi na Sveučilištu u Rzeszovu (Poljska). Ljetna škola održana je u okviru CEEPUS programa pod naslovom: „What biology has from food and food from biology?“ Domaćini su ponudili zanimljive teme iz područja zaštite okoliša, tehnologije proizvodnje hrane i toksikologije. Ljetnu školu otvorio je prof. dr. sc. Łukasz Łuczaj s predavanjem „Wild edible plants in urban space“ koji više godina istražuje prehrambene navike domicilnog stanovništva na našoj obali pa odlično poznaje mediteranske biljke i načine njihove primjene na obali i otocima. Dva su dana polaznici škole proveli u odlično opremljenoj kuhinji Fakulteta za tehnologiju hrane, a sve pod nazivom „Polish traditional fruit foods“ and „Traditional Polish bakery products“. Pripremali su svježe smoothieje, pekarske proizvode: integralan kruh, slatke kiflice, zobene keksiće, različite pite od povrća - pitu s tikvicama, lećom i gljivama te brokulom i gljivama. Pripremali su samostalno večni žele na bazi prirodnog soka od jabuka te određivali kvalitete

tu integralnog pirova brašna. Na vježbama iz toksikologije samostalno su vježbali uzgoj mikroorganizama u točno određenim koncentracijama koje služe za ispitivanje najmanje toksične doze određenih toksičnih tvari, a fluorescentnim mikroskopom učili su razlikovati toksična oštećenja na kulturi tkiva pod djelovanjem vodikova peroksida. Edukativan dio nastavio se putovanjem u Krakow gdje su obišli uže središte i najvažniju znamenitost Krakowa: dvorac Wawel, kraljevsku palaču, katedralu, Sveučilište u Krakowu. Putovanje su nastavili u Zakopane, turističko mjesto u Visokim Tatrama. Smještene na obroncima turističkoga mjesta imali su priliku uživati u zelenilu, svježini i tišini tatranskih brježuljaka i upo-

znati jedinstvenu zakopansku arhitekturu temeljenu na drvenoj gradnji s karakterističnim ukrasima. Posjetili su vodene terme Chochołów Termal Park. Planinarili su do najvećeg tatranskog jezera Morskie Oko, posjetili obližnju siranu koja proizvodi tradicijski dimljeni ovčji sir. Žičarom su se popeli do Kasprowy Wierch, dugog ruba Zapadnih tatri iznad poznatog skijališta u Zakopanama. Uz brojne aktivnosti na Fakultetu i razgledavanje znamenitosti i prirodnih ljepota, ostalo je vremena za druženje i upoznavanje s poljskim studentima koji su im bili odlični domaćini. Ljetna je škola završena ceremonijom zatvaranja u kojoj su polaznicima podijeljene potvrde o sudjelovanju.

RAZGOVOR

dr. sc. Mirna Sabljar
viša predavačica,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Igor MAVRIN

Sdoktoricom znanosti Mirnom Sabljar, višom predavačicom na Akademiji za umjetnost i kulturu osječkog Sveučilišta, razgovarali smo o temi glazbene pedagogije, s posebnim naglaskom na njenu ulogu glavne urednice znanstvenog i stručnog časopisa Tonovi. Također, kao važna tema u suvremenoj umjetnosti i znanosti pojavljuju se odnos prema osobama s invaliditetom, kao i njihov položaj te zastupljenost u ovim područjima djelovanja. Naša sugovornica je bila na čelu organizacijskog odbora prve Međunarodne umjetničke i znanstvene konferencije Osobe s invaliditetom u umjetnosti, znanosti, odgoju i obrazovanju. Ovo događanje ponudilo je interdisciplinarni i inovativan pristup aktualnoj društvenoj temi.

▼ **Koji su trendovi aktualni u glazbenoj pedagogiji te kako se to područje razvija u posljednje vrijeme? Na koji način Osijek, a primarno Akademija za umjetnost i kulturu, reagira na trendove u glazbenoj pedagogiji?**

Glazba je jedna od najstarijih tekovina civilizacije, a glazbena pedagogija važna i nužna sastavnica odgoja i obrazovanja još od vremena antike. Intencije suvremene glazbene pedagogije su odgajati mlade da spoznaju i razvijaju vrijednosti bavljenja glazbom, pedagogija se sve više usmjerava i aspektima dobiti bavljenja glazbom u životu suvremenog čovjeka, pa i glazbom u kontekstu zdravlja. U Osijeku, na Akademiji za umjetnost i kulturu djeluju profesori, izvrsni stručnjaci, doktori znanosti čiji umjetnički i znanstveni rad obuhvaća različite teme i područja glazbene pedagogije, priznati su u nacionalnom i međunarodnom prostoru, a promicatelji su suvremene glazbene pedagogije. Uz profesore i svi mi koji radimo na Akademiji za umjetnost i kulturu obrazujemo studente uz različite vrste i stilove klasične i druge glazbe, izgrađujući njihov glazbeno-pedagoški identitet kojim će kompetentno moći posredovati ljepotu, vrijednosti i zakonitosti glazbene umjetnosti.

▼ **Glavna ste urednica znanstveno-stručnog časopisa Tonovi koji izdaje Hrvatsko društvo glazbenih i plesnih pedagoga. Možete li nam predstaviti rad časopisa i ujedno dati pregled na ono što ste primijetili u istraživačkim trendovima? O čemu pišu stručnjaci iz područja glazbene pedagogije u 2020. godini?**

Tonovi su najstariji glazbeno-pedagoški časopis u Hrvatskoj. Izlaze 35 godina i objavljuju znanstvene i stručne članke, poglede, prikaze knjiga ili događaja iz različitih po-

dručja glazbene pedagogije. Izlaze dva puta godišnje. Nastojimo obuhvatiti raznovrsne teme i pedagogije cijele vertikalne glazbenog obrazovanja - i iz umjetničkog područja, dakle o temama podučavanja sviranja u glazbenim školama i na akademijama - i iz područja glazbene kulture kao predmeta općeg odgoja i obrazovanja.

▼ **Krajem 2019. godine, uoči početka globalne pandemije Covid-19, bili ste na čelu Organizacijskog odbora prve međunarodne umjetničke i znanstvene konferencije Osobe s invaliditetom u umjetnosti, znanosti, odgoju i obrazovanju. Tko su bili izlagači, odnosno kojih profesionalnih profila? Koji su zaključci prve konferencije te njezini rezultati?**

Ta je konferencija rezultat našeg dugogodišnjeg rada na promicanju prava osoba, posebice studenata s invaliditetom. Na Akademiji se snažno zalažemo za afirmaciju studenata s invaliditetom, a interes nam je prilagoditi umjetnost kako bi i osobe s invaliditetom ravnopravno mogle nazočiti umjetničkim sadržajima jer želimo da umjetnost bude dostupna svima. U konferenciji se mogla vidjeti i najveća snaga Akademije, naša povezanost

umjetničkog i znanstvenog djelovanja. Najbliže su mi suradnice bile umjetnice i znanstvenice s različitih odsjeka Akademije. U odborima konferencije bili su uvaženi članovi s različitih sastavnica našega i drugih sveučilišta, ali i brojnih nacionalnih i inozemnih institucija. Tako smo svoju izvrsnu suradnju umjetnosti i znanosti unutar institucije prenijeli i na konferenciju. Retrospektivno mogu utvrditi da je sudjelovao niz eminentnih domaćih i stranih stručnjaka iz svih grana umjetnosti, ali i vrlo različitih znanstvenih područja. Imali smo više od 250 sudionika, 80-ak izlaganja, likovne izložbe domaćih i stranih autora, radionice, projekcije filmova. Nazočili su umjetnici i znanstvenici i praktičari iz osam zemalja. Kao trajan prinos području ostat će nam zbornik znanstvenih radova i monografija stručnih radova koji su u pripremi. S konferencije je Akademija uz suorganizatore i partnere poslala snažnu poruku društvu o prisutnosti osoba s invaliditetom i potrebi snažnijeg djelovanja na smanjenju diskriminacije, potrebi izjednačavanja mogućnosti pristupa umjetničkim programima te sudjelovanja u znanosti osobama s invaliditetom. Htjeli smo potaknuti i osobe s invaliditetom da se uključuju u umjetničke programe konferencije, da sudjeluju kao pasivni i kao aktivni sudionici jer

smo imali i nekoliko radionica namijenjenih upravo osobama s invaliditetom različitih dobi. Nekoliko je studenata s invaliditetom uz svoje profesore izlagalo u znanstvenom dijelu konferencije.

▼ **Kakvi su planovi za budućnost konferencije posvećene osobama s invaliditetom u umjetnosti, znanosti, odgoju i obrazovanju? Očekuje li nas uskoro novo izdanje i u kojem bi se smjeru mogla razvijati?**

Zahvaljujući snažnoj i stalnoj potpori Uprave Akademije, posebice naše dekanice prof. dr. sc. Helene Sablič Tomić, konferencija ide dalje. Dekanica je izvrsnim savjetima i afirmativnim stavom te idejama, vizijom i pozivom postigla da se u organizaciju konferencije uključe i brojne sastavnice Sveučilišta. Sjajna je bila i potpora Uprave Sveučilišta. Na svemu sam tome izuzetno zahvalna. Konferencija će biti bijenalnoga karaktera i želja nam je drugu organizirati već u sljedećoj akademskoj godini. Zajedničkim snagama, uz pokroviteljstvo Županije i Grada, napravili smo veliku konferenciju čije nam je prvo izdanje dalo poticaj za dalje, ali i odgovornost da zadržimo kvalitetu koju smo postavili. Cilj nam je postati prepoznatljivo mjesto na znanstvenoj i umjetničkoj mapi Hrvatske kao visokoškolska

KLAVIR JE DIO MOG IDENTITETA

▼ **S obzirom na to da ste završili studij klavira prije posvećivanja znanstvenom, istraživačkom i nastavnom radu, u kojoj mjeri imate vremena za sviranje? Koliko je klavir prisutan u Vašoj svakodnevici?**

Klavir je dio mog identiteta. Ne znam živjeti bez instrumenta i sviranja. Budući da je za instrumentalnog glazbenog pedagoga najvažnija metoda rada demonstracija, sukladno mi je tomu i u opisu posla - svirati. Najviše i sviram uz studente, na nastavi, a da bih im mogla predočiti ono čemu težimo u radu na pojedinoj skladbi, moram im to moći pokazati. No moram priznati da sve više vremena provodim pišući o sviranju i podučavanju sviranja. Mnogo vremena provodim i slušajući snimke različitih pijanista, proučavam notna izdanja tako da sam uz klavir na različite načine gotovo cijeli dan.

STVARANJE JE GLAZBE ZAJEDNIČKI PROCES NASTAVNIKA I STUDENTA

▼ **Pandemija je koronavirusa imala snažan utjecaj na glazbenu industriju i u svijetu i unutar granica Hrvatske. Jeste li primijetili promjene vezane uz glazbenu edukaciju? Na koji će se način, prema Vašoj procjeni, u uvjetima produžene pandemije razvijati glazbena edukacija?**

U ožujku smo 2020. godine ono o čemu smo znali mnogo u teoriji počeli primjenjivati u praksi, nastava glazbe na daljinu. Nastavnici sviranja i pjevanja u cijelome su svijetu imali dva moguća načina rada: izravna nastava na nekoj od platformi ili pomoću snimki studenata na koje su se nastavnici referirali u pisanom ili usmenom obliku. Osobno, od prvog sam trenu pristupila izvedbi izravne virtualne nastave klavira. Sasvim drugačije iskustvo nastave. Izvedba glazbe počiva na pokretu tijela, interpretacija se sastoji od ostvarivanja različitih finisa zvuka i iskazivanja emocija u skladbi. No najvažnije, stvaranje je glazbe uistinu zajednički proces nastavnika i studenta. Putem uređaja, preko snimke, teško ostvarivo, osim ako se ne radi o profesionalnim studijima za snimanje glazbe. Dobra je stvar da su studenti ipak imali nastavu, morali su mnogo više sami istraživati i tražiti optimalna rješenja za vježbanje tehnike i interpretacije, a kada se radilo o snimkama, one su bile odlične za njihovu samorefleksiju sviranja. Ipak, kada je riječ o budućnosti virtualne glazbene pedagogije, trebalo bi mnogo više prostora kako bi se mogli navesti smjerovi kojima bi mogla krenuti i pod kojim uvjetima.

ska institucija koja snažno i proaktivno djeluje prema osobama s invaliditetom. Usko je vezan uz tematiku konferencije i naš poslijediplomski specijalistički studij Kreativne terapije pa će

u sljedećoj konferenciji jedan od većih naglasaka biti i na kreativnim terapijama i njihovoj primjeni u životu osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju.

impresum

• Uprava: Bojan DIVJAK (predsjednik), Ivan ŠIMIĆ, (član) • Glavni urednik: Bojan DIVJAK • Uredništvo Sveučilišnog glasnika: prof. dr. art. Robert RAPONJA, Tomislav LEVAK, mag. cult., dr. sc. Damir ŠPANIĆ, Lidija Getto, prof. univ. spec., mr. sc. Dragica STEINDL, Kristina KOVAČEVIĆ, Maša NIKOLIĆ • Lektor: doc. dr. sc. Borko BARABAN • Fotografije: Davor KIBEL, Gojko MITIĆ, Gordana PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Josip ŠERI, Željko ŠEPIĆ, Andrea ILAKOVAC i arhiva Glasa Slavonije • Grafički urednik: Ivana KAINZ • Grafička priprema: Odjel grafičke pripreme • Voditeljica marketinga: Marina KRIVIĆ

NOVI BROJ MREŽNOG ČASOPISA ARTOS

RAZNOLIKOST KAO PRODUKT
KREATIVNE SAMOĆE

Igor TRETINJAK

Deveti broj Artosa ne ide za cjelovitošću i tematskom zaokruženošću, već vrijeme izolacija i razdvajanja komentira raznolikošću tema, ideja i interesnih područja. Izišao je deveti broj Artosa, mrežnoga časopisa Akademije za kulturu i umjetnost u Osijeku. U skladu s vremenom i prilikama, novi broj nešto je drukčiji od prethodnih. Već na prvi pogled uočljiv je izostanak Artosova otrulog stola od kojeg urednički tim nije odustao, već ga je od nje privremeno udaljila samoizolacija. S druge strane, produktivna samoća unutar vlastitih zidova rezultirala je većim brojem eseja bitno različite tematike i područja interesa. Grčki povjesničar i teoretičar lutkarstva i kazališta za djecu Tasos Angelopoulos piše o lutkarskom sloju priča slavnog pisca za djecu Giannija Rodarija, Ema Bakran o sindromu lutajuće maternice u grčkim djelima i tragedijama, Danijela Paska problematizira medijsku ritualnu reprezentaciju političarki u i dalje patrijarhalnom hrvatskom društvu, a Tin Užar o Matoševu odnosu prema glazbi u kritikama, esejima i polemikama. Esejistički dio završava esej Igora Tretinjaka o recentnom dramskom stvaralaštvu za djecu u Hrvatskoj. Raznolikost eseja pretočila se na broj u cjelini koji nije oblikovan oko jedne glavne teme, već sadrži tri kraće teme – broj otvara tema *Suvremeno viđenje tradicije*. Urednik Zdravko Drenjančević veći dio tekstova oblikovao je oko glazbe. Vesna Ivković piše o muzičkom folkloru iz treće ruke, Sunčana Bašić i Tihana Ivanković o starim klavirskim

programima, a Nada Bezić o glazbenim šetnjama Zagrebom. Doprinos temi dala je Lucia Leman tekstem o slavnom engleskom lutkarskom junaku Punchu. Kolege sa studija Art terapije u svojoj tradicionalnoj rubrici *Kreativne terapije* predstavljaju Muzikoterapiju četirima esejima. Marina Hojsak piše o muzikoterapiji korištenoj u svrhu ostvarivanja i održavanja odnosa između novorođenčeta i majki u riziku, Antonija Vukelić opisala je kako muzikoterapija utječe na mentalno zdravlje i koji su pozitivni učinci muzikoterapije općenito. Dajana Milošević opisuje višeslojnu ulogu muzikoterapije u starijoj životnoj dobi, a urednica teme Mija Janković Shetsner opisuje vbroakustičnu tehniku zvučnog kreveta. Treća tema predstavlja pravi raritet. Riječ je o našim prostorima slabo poznatom *thangka* slikarstvu, indijskoj tehnici slikarstva s kojom nas upoznaju Sarika Singh u dvama esejima, *Painting Thangkas - Depicting Morality* i *Image and Imagery - Making Buddha*, te Igor Loinjak u tekstu o iskustvu *thangka* slikar-

stva u novom ciklusu crteža Josipa Zankija, Wittgenstein mantra.

Ovaj broj ima jedan, ali vrijedan intervju s novom umjetničkom voditeljicom Muzičkog biennalea Margaretom Ferek Petrić. Nešto je manje kritika nego u prethodnim brojevima, no broj zato nudi dvije iscrpne recenzije knjiga. Lucija Ljubić piše o knjizi Ivo Raić – hrvatski i europski glumac i redatelj Antonije Bogner-Šaban, a Igor Gajin o knjizi Lucije Ljubić *Od prijateljstva do umjetnice - kazališne i društvene uloge hrvatskih glumica*.

Događanja vezana uz Akademiju za umjetnost i kulturu u Osijeku otvara in memoriam Zdravka Drenjančevića maestru i dugogodišnjem profesor na našoj akademiji Josipu Jerkoviću. Akademске godine 2019./2020. pokrenut je diplomski studij *Neverbalni teatar*, o čemu piše jedna od pokretačica Maja Đurinović, a svoje dojmove dosadašnjim radom iznosi nekoliko studenata. Dio vezan uz našu Akademiju i broj zatvara Danovnik iz karantene u izboru Snježane Barić-Šelmić. Riječ je o projektu u kojem su profesori i studenti naše Akademije samoizolaciju pretočili u kreativan rad te su tekstom, fotografijom, slikom i videom reagirali na dane karantene koji su označili ovu akademsku godinu. Deveti broj Artosa, dakle, ne ide za cjelovitošću i tematskom zaokruženošću, već vrijeme izolacije i razdvajanja komentira raznolikošću tema, ideja i interesnih područja. I baš kao što je izolacija bila nužan korak do novih sloga, skladova i jedinstava, tako je ovaj broj korak prema novim tematskim kompaktnostima.

NEKOLIKO STUDENATA OSJEČKOG FERIT-a OSMISLILO JE PROJEKT:

Studenti drugih sveučilišta kao gosti
na osječkom Sveučilištu

Petar MIHALJEVIĆ

Što čini svako sveučilište? Svako sveučilište ima svoju lokaciju u gradu, način studiranja, fakultete, rektorat, studentske menze, studentski smještaj i grad u kojem se nalazi. Upoznavajući ta obilježja, može se dati cjelovito mišljenje o tome sveučilištu. Vodeći tom idejom, nekoliko studenata osječkog FERIT-a osmislili su projekt *Upoznavanje osječkog sveučilišta od strane studenata ostalih sveučilišta*. Projekt je održan u listopadu 2020. tako što je šestoro gostujućih studenata došlo na četiri dana u Osijek. Troje je studenata iz Splita, s Prirodoslovnog-matematičkog fakulteta: Goran, Ante i Šimun, a drugi je trojac došao iz Varaždina, s Fakulteta organizacije i informatike: Dora, Lana i Andrija. Tijekom posjeta boravili su u Novom studentskom domu, hranili se u svim trima studentskim menzama, upoznali kampus i ostatak grada, sudjelovali na predavanjima s ostalim studentima, upoznali način studiranja na osječkom sveučilištu, družili se sa studentima osječkog sveučilišta, uspoređivali osječko sveučilište sa sveučilištem iz kojeg dolaze, uspoređivali Osijek s gradom iz kojeg dolaze i posljednji dan dali izjavu doživljenoga pred kamerom. „Studentska menza u Varaždinu manja je od menze u Osijeku, ali ima kvalitetniju hranu od osječke. Odluka osječkih menzi jest da je posluha vrlo ljubazna i brza tako da nema velikih redova čekanja što u velikoj mjeri odgovara studentima koji uglavnom jedu u kratkim stankama predavanja. Sobe su Novog studentskog doma udobne, pristupačne studentima i imaju sve što je studentu potrebno za život“, komentirao je Andrija koji je iz Kutine došao studira-

ti u Varaždin. „Novi je studentski dom moderniji, ima sadržaja, mnogo je mirniji nego dom u mojem rodnom gradu Splitu. Same pohvale, nemojte ni slučajno nešto mijenjati“, komentirao je Goran koji obožava Slavoniju i govori da ga Slavonci uvijek najbolje ugoste. Dodao je kako je lijepo što osječko sveučilište ima ime po poznatoj osobi, a većina drugih sveučilišta nema.

„Kako vas tramvaj ne zgazi kad hodate po samim tračnicama?“, komentirao je Sličanin Ante opasnost od naleta tramvaja. Ante je student teorijske matematike, uzoran je i voli dubokomne razgovore, ali na tramvaje naučio nije.

Prvi je put u Osijeku. Jedna od dobrih stvari njegova posjeta Osijeku jest da je naučio davati izjavu pred kamerom.

„Htjeli su nas već prvi dan izbaciti iz studentskog doma“, komentirala je Lana kako portiri u Novom studentskom domu ne toleriraju glasno puštanje pjesama. Lana je članica studentskog zbora na svojem fakultetu i uživa popularnost. Iz okolice je Krapine. Nije naučila mnogo hodati u Varaždinu jer je u Varaždinu sve što jednom studentu treba vrlo blizu. Sve dulje od osam minuta hodanja od varaždinskog studentskog doma jest „crvena zona“ što znači da je

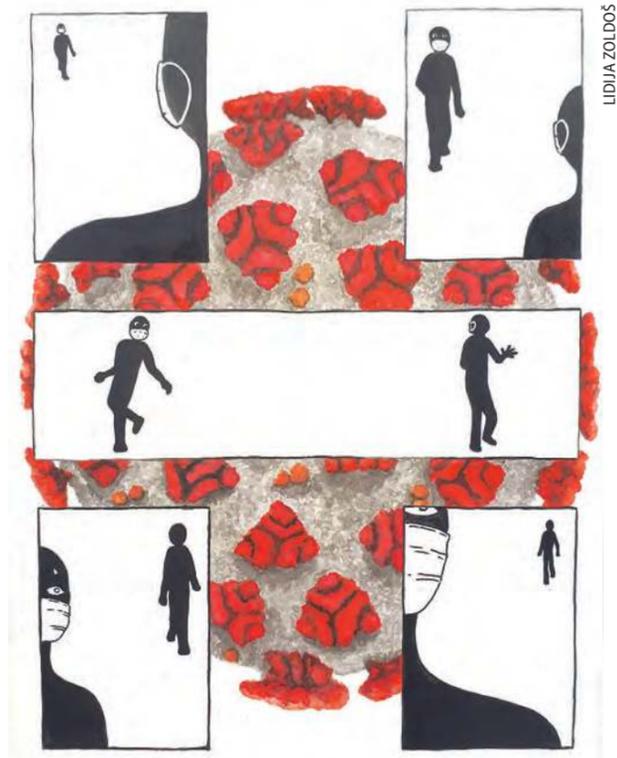
daleko. „Crvena zona“ u Osijeku bila bi Zelena polje. Fakultet organizacije i informatike (popularan FOI) pripada zagrebačkom sveučilištu.

„Ovdje mi je predobro, ali fali mi moj Split“, komentirao je Šimun kojemu godi hladnije vrijeme i koji ne ide nigdje bez sunčanih naočala. Inače je iz Otoka koji pripada Cetinskoj krajini. Ponosan je što je voda u bočicama u studentskoj menzi s izvora rijeke Cetine.

„Za put u Osijek odlučila sam se dan prije puta jer se tražila osoba koja bi besplatno posjetila Osijek i ja sam odmah pristala“, rekla je Dora koja dolazi iz Bjelovara. Ona je pri kraju studiranja i spremna je za tržište rada te se ne brine o zaposlenju jer Varaždin je grad koji ima radna mjesta za sve. Gostujući su se studenti tijekom posjeta pridržavali svih pravila zaštite od COVID-19 virusa. Većinom su imali riječi hvale, ali najviše su kritika dali na vodu iz osječkog vodovoda nakon što su je probali više puta na različitim lokacijama. Ona im ne odgovara, gora je od vode iz vodovoda u njihovu mjestu studiranja te su imali želučane probleme od nje. Na predavanjima na kojima su sudjelovali gostujući su se studenti predstavili i opisali fakultet s kojeg dolaze. Njihov posjet i doživljaj Osijeka bit će objavljen u videozapisu na internetskim stranicama. S obzirom na to da su svi gostujući studenti u izjavama pohvalili osječko sveučilište, videozapis može biti i promidžba osječkoga sveučilišta. Projekt je financiran sredstvima Sveučilišta te se voditelj projekta nada kako će se pandemija smiriti pa će se iduće godine ponovno moći održati isti projekt s drugim gostujućim studentima. Krajnji je cilj projekta zapravo zbliziti studente svih sveučilišta diljem Lijepa Naše.

STUDENSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija *Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku* pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića.

LIDIJA ZOLDOŠ

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knjige, monografije i

Sveučilišni priručnik

Priručnik za informacijsku sigurnost i zaštitu privatnosti

● Urednici:
izv. prof. dr. sc. Tena Velki
i doc. dr. sc. Krešimir Šolić

Ideja za pisanje Priručnika za informacijsku sigurnost i zaštitu privatnosti nastala je prije više godina tijekom razvoja prvih inačica upitnika o rizičnom ponašanju računalnih korisnika. Urednici su tada prvi put spojili znanja iz dvaju različitih područja, informacijske i komunikacijske te bihevioralne znanosti, kako bi se pozabavili pitanjem najslabije karike u lancu informacijske sigurnosti, odnosno ponašanjem računalnoga korisnika. Prvi su rezultati bili poražavajući, pokazujući da su najveći propusti u informacijskoj sigurnosti nastali neprimjerenim

ljudskim ponašanjem te upućujući na nužnu dodatnu izobrazbu računalnih korisnika iz područja informacijske sigurnosti. Tada se i razvila ideja o pisanju Priručnika i pokretanju odgovarajuće stvarne izobrazbe računalnih korisnika. Osim analize trenutnog stanja po pitanju informacijske sigurnosti i zaštite privatnosti te prikaza uzročno-posljedičnih odnosa između ponašanja računalnih korisnika i rizika od mogućih posljedica, u Priručniku su navedene i preporuke za zaštitu pojedinaca. U sklopu provedbe europskog projekta Safer Internet Centre Croatia: Making Internet a good and

priručnici djela s koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

safe place, Agreement Number: INEA/CEF/ICT/A2015/1153209, urednici su uspjeli realizirati ideju i o Priručniku i o dodatnoj izobrazbi. Provedeno je veliko nacionalno istraživanje u svrhu prikupljanja empirijskih podataka o znanju i ponašanju računalnih korisnika. Upravo je ono bilo temelj za pisanje Priručnika, a dio rezultata nacionalnoga istraživanja prikazan je u samom Priručniku.

Priručnik je osnovna literatura za buduće edukacije računalnih korisnika, posebice stoga što u Republici Hrvatskoj nedostaje znanstvene i stručne literature iz toga područja. Štoviše, provedeno nacionalno istraživanje, kao i sama izrada Priručnika, potaknuli su interdisciplinarnu suradnju stručnjaka iz područja informacijskih i komunikacijskih te bihevioralnih znanosti koja se do danas održala kroz brojne znanstveno-istraživačke projekte. Priručnik je dostupan i u mrežnoj inačici na sljedećoj poveznici: <https://csi.hr/2020/05/03/prirucnik-za-informacijsku-sigurnost-i-zastitu-privatnosti/>.

Jean Monnet model - izvrsnost u jeziku i pravu Europske unije